

● SESTDIENA, 2001. GADA 20. JANVĀRIS

● Nr. 5 (7154)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,22

Šarikam būs draudzene

SIA «Salang Preili» miksto rotallietu — milzīgu, mīkstu suni saņēma «Novadnieka» lasītājs Valentīns Kalvāns no Aglonas. Uz redakciju līdzi bija atnācis Valentīna dēls Ivars, kurš tad arī būs suņa īstais saimnieks.

Valentīnam Kalvānam Aglonā ir piemājas saimniecība ar 8 hektāriem zemes, kuros aug gan produkcija pašu īdam, gan nelielos daudzumos arī pārdošanai. Iespējas piepelnīties ir minimālās, tāču ar saimniecībā izaudzēto paticis nebūsi.

— Grūti iet, — jautāts, kā tad zemniekiem šodien klājas, atbild Valentīns. Tomēr ikdienu daudz gausties neiznāk, jo ierastie darbi jāpadaura, tā teikt, nekur tu cilvēks no savas zemītes neaizbēgsi. Un nav jau Valentīna saimniecība nekāda bezcerīgā, saimnieks stāsta, ka no lauksaimniecības tehnikas sagādājis itin viss, kas vien pašu piemājas saimniecībā vajadzīgs, izņemot kombainu. Graudaugu audzēšana netiek uzskaitīta par galvo rūpalu, tos sējot ne vairāk kā 1-2 hektārus.

Valentīns Kalvāns pieder pie tiem, kam loterijās veicas. Gan citādi lai izskaidro to, veiksme «Novadnieka» balvu izlozē saimniekam smaida jau otro gadu. Arī brālim šajā jomā, šķiet, neiet sliktāk, jo uz Preiļiem abi di-

● Viens mājas sargs aglonietim Valentīnam Kalvānam jau ir. Tas ir suņu puika Šariks, kam nu būs draudzene. Par balvu priecājas arī Valentīna dēls Ivars. Foto: M.Rukosujevs

vi braukusi tieši pēc balvām. Valentīns savu saņēma redakcijā, bet brālim veiksme smaidījusi a/s «Preiļu siers» balvu izlozē.

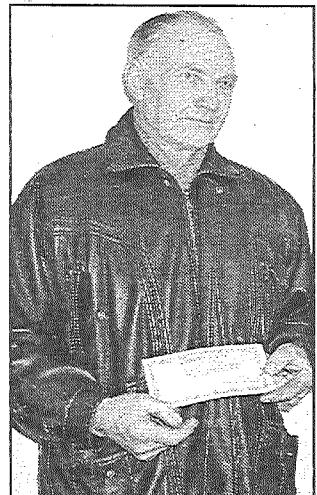
Ikdienas dzīvē Kalvānu mājās liela loma ir laikrakstiem — dzīvajai un regulārajai saiknei ar ārpasauli. «Novadnieks» nebūt nav vienīgais preses izdevums, ko gūmīgi interesē.

tieši tie jaunumi, kas saista katru lauksaimnieka sirdi un prātu, parasti ar interesi izpētot reklāmas un sludinājumus, varbūt kaut kas noder pašam. Tieši pēc sludinājuma laikrakstā saimnieks esot iegādājies sienas grābekli. Ar neatstāstošu interesi izlasot visus to rakstus un rakstījus, kam sakars ar Aglonas pagastu. Prinzipiā informācijas par pagastu pietiekot, taču, ja tās būtu vairāk, ar prieku izlasītu visu,

sprīž Valentīns. Avīzē ielūkojoties arī sieviņa Monika, taču, ko tieši dzīvesbiedre lasa, Valentīns nezināja teikt. Savukārt mazais Ivars vēl tikai aug un lasījis būs nākotnē, taču balva — neparasti lielais suns laikam tiks tieši viņam. Viens mājas sargs Kalvānu ģimenei jau esot, vārdā Šariks, nu būs otrs. Draugs. Vai varbūt draudzene, kas zin.

G.Kraukle

Paldies sponsoriem un «Novadniekam»

● Andrejs Skutelis no Saunas pagasta Lielajiem Anspokiem «Novadnieka» gada abonentu izlozē vinnēja privātpoliķīnikas «Lāzers» pakalpojumu karti 25 latu vērtībā.

— Loterijā man paveicās pirmo reizi mūžā, — teica

Andrejs Skutelis, ieradies redakcijā pēc balvas. Toties «Novadnieka» lasītājs esot viens gadus kopš avīze iznāk.

Man patīk avīze, tajā ir visi rajona jaunumi, teica zemnieks, bet visvairāk interesē raksti par lauksaimniecību, kurus uzrakstījuši speciālisti. «Novadnieku» vienmēr pasūtu uz visu gadu.

Andrejs Skutelis ir zemnieku saimniecības «Priedes» īpašnieks. Kopš uzticamā dzīvesbiedre Anna pēc 42 gadus ilgas kopdzīves pagājušā gada maijā aizgājusi viņšaulē, tagad apsaimniekojama arī viņas mantojuma zeme. Kopā tie ir 75 hektāri. Zemnieks nesūkstās par darba grūtībām. Pats sastrādā tūrumus. Pārsvarā audzējot graudaugus. Pērnajā rudenī raizes bijušas tādas pat kā visiem zemniekiem, rūdzus nekur negribējuši ķemt preču, jo pēc slapjās

vasaras to kvalitāte nebija sevišķi augsta. Pārtikai tie nedēļu, arī spirta ražotāji neņēmuši. Uz pavasara pusi, esot cerība graudus pārdot.

Tagad uz tēva mājām ar abiem bērniem pārcēlusies meita Anna. Strādājot skolā par pavāri. Bet vislielākais prieks vectēvam par mazbērniem. Trešklasniece Dzintra ļoti centīgi mācoties. Bet Andrim esot ķēriens uz tehniku. Iemācījies vadīt traktoru. Līdz tūrumam aizbraucu pats, stāsta Andrejs Skutelis, bet pēc tam traktoru vada mazdēls. Andris mācās 5. klasē.

Veselība zemniekiem vēl tu-

roties, tomēr esot arī ārstējamas vains. Te naudas nebūjis, te aiz lielajiem darbiem laika pietrūcis, bet tagad gan došoties uz privātpoliķīniku «Lāzers».

Atvadoties Andrejs Skutelis «Novadniekam» pateicas par sponsoru piesaistīšanu un visiem organizatoriskajiem darbiem, vēlēja daudz lasītāju, lasītājiem — labus sponsorus un daudz balvu citās izlozēs, bet privātpoliķīnikas «Lāzers» īpašniekam Jurim Urānam teica paldies.

L.Rancāne
Foto: M.Rukosujevs

Atgādinām «Novadnieka» tikšanās grafiku ar deputātiem pašvaldībās

Riebiņos 22. janvāris, Rožkalnos 23. janvāris,
Upmalā 23. janvāris, Vārkavā 24. janvāris,
Preiļos 25. janvāris, Rudzātos 26. janvāris,
Livānos 29. janvāris, Aglonā 30. janvāris.

Aicinām lasītājus zvanīt uz redakciju pa tālr. 22154 un 21996 un uzdot jautājumus savu pagastu deputātiem.

Jaunums!

Pēc lasītāju lūguma «Novadnieks» publicē TNT un Vidusdaugavas TV programmu.

ĪSZINAS

Noslēgtas vienošanās ar zemes īpašniekiem

Noslēgtas vienošanās ar zemes īpašniekiem Vārkavas pagastā un Preiļu novada Preiļu pagastā par zemes kompensācijām gāzes vada būvdarbu zonā, «Novadniekiem» pastāstīja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenais speciālists Aivars Pizelis. Pašlaik tiek veikti pēdējie saskaņojumi prickšķīgumos, kurus drīzumā paredzēts noslēgt ar galvenajiem dabas gāzes patēriņtājiem Preiļos — akciju sabiedrību «Preiļu siers» un Preiļu novada domi (dabas gāzi plāno izmantot domes siltumapgādes nodaļa). Pilsētas teritorijā notiek gāzes vada shēmas koriģēšana. Vēlreiz tiek saskaņota arī magistrālā gāzes vada shēma tā nepabeigta daļā.

Apgūst pirmos soļus sava biznesa veidošanā

26 Līvānu novada zemniekiem, uzņēmējiem, bezdarbniekiem, skolotājiem, studentiem un citu profesiju pārstāvjiem zinošu speciālistu vadībā ir dota iespēja divu mēnešu laikā apgūt biznesa pamatus. Tas ir pirmais solis cilvēkiem, kas grib uzsākt savu biznesu. Apmācību cikls, kas ietver mārketingu, finansu vadību, menedžmentu, biznesa plānošanu un citus jautājumus, notiek, pateicoties Daugavpils uzņēmējdarbības atbalsta centra realizētām projektam. Viens no projekta dalībniekiem ir šī centra brīvprātīgais konsultants, Kembrijā zinātnu magistrs, Britu datorbiedrības loceklis Nigel Seymour-Dale, kurš vairāk nekā 25 gadus nostrādājis starptautisku vadošu kompāniju (British Petroleum, Kodak Limited, IBM) komercsektora amatos, kas saistīti ar vidējo un starptautisko uzņēmumu vadību. Mācību noslēgums 2. februārī.

Laukums joprojām bez nosaukuma

Turpinās Līvānu novada domes izsludinātais konkurss par laukuma preti universālveikalām nosaukumu. Idejas laukuma nosaukumam var ie sniegt Līvānu novada domē līdz 31. janvārim. Paganādām populārākais nosaukuma variants ir «Centra laukums», «Novadnieku» informēja domē.

«Lauktechnikā» turpmāk piestās autobuss

No 22. janvāra Preiļos «Lauktechnikas» masīva iedzīvotāji uz centru, kā arī uz bērnudārzu «Pasacīņa» un tālāk uz CSDD vares doties maršrutā autobusā, «Novadnieku» informēja Preiļu novada domes tehniskās nodaļas speciālists Aleksandrs Poplavskis. Pēc mikrorajona iedzīvotāju lūguma novada dome lūdza Jēkabpils autobusu parka Preiļu filiāli izdarīt izmaiņas līdzšinējos pilsētas autobusu maršrutos. No pirmadienai autobuss iegriezīsies «Lauktechnikā» divas reizes dienā.

Rītos autobuss no siera rūpnīcas iebrauks «Lauktechnikā» pulksten 7.27 un turpinās reisu uz pilsētas centru un bērnudārzu «Pasacīņa». Vakarā autobuss no pieturas pie CSDD aties pulksten 17.30 un «Lauktechnikā» iebrauks ap 17.39.

Telefona rēķins — 174 lati

Ir gadījumi, kad tāluņa īpašnieks saņem milzīgu rēķinu par it kā notikušām sarunām. To nācies piedzīvot arī līvānieti Emīlijai Ručevskai, kura par oktobri saņēmusi 174 latus lielu rēķinu. E.Ručevska ir septiņdesmitgadīga pensionāre, kas dzīvo kopā ar meitu un viņas trim mazgadīgajiem bērniem, neviens no ģimenes neizmanto intīmservisa pakalpojumus. Iespaidīgā summa norunāta divu nakšu laikā, kopumā runāts esot piecas stundas. Esot sameklēti arī šo sarunu ieraksti — runātāji bijuši divi vīrieši un saruna notikusi krievu valodā. Diemžēl neko pierādīt nav izdevies, jo «Lattelekom» konstatējis, ka nelikumīga pieslēgšanās nav notikusi.

NACIONĀLĀS ZINAS

Prezidentei tauta lūdz naudu

Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga pērnā gada laikā saņēmusi 133 materiālās pārīdzības lūgumus par kopējo naudas summu 6940 lati. Pavisam kopā 2000. gada laikā prezidentei adresētas 9129 vēstules.

Pacientu nāvē apsūdzēti

45 ārsti

Pēc ekspertizes par pamatošiem atzīti 72 procenti pērn Medicīnas aprūpes un darbaspēju ekspertizes kvalitātes kontroles inspekcijā iesniegto sūdzību par ārstu rīcību. 25 gadījumos ārsti vairiņi pacientu bojāejā. Tomēr divu gadu laikā tikai viens ārstis par pārkāpumiem zaudējis profesionālo sertifikātu, nav ziņāms arī neviens pacientam veiksmīgs tiesas process, ziņo LETA.

Latgalē visvairāk bezdarbnieku

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem visielākais bezdarbs ir Rēzeknes rajonā — nestrādā 25,6% darbaspējīgo iedzīvotāju. Krāslavas rajonā — 21,8%, Balvu rajonā — 21,8%, Preiļu rajonā — 20,1%. Daugavpils rajonā nestrādā 17,1% darbaspējīgo iedzīvotāju. Vidēji Latvija ir 7,8% nestrādājošo. Vismazākais bezdarba līmenis ir Rīgā — 3,7%.

Vai tiešām vēl viens nodoklis?

Izveidojusies diezgan divdomīga situācija ar pievienotās vērtības nodokli (PVN) 18%, ko iespējams piemērot arī privatizēto dzīvojamā māju dzīvokļu īpašniekiem. Sādā veidā komunālie maksājumi no katras dzīvokļa varētu palienītās vidēji par 10 latiem un šī naudījuma papildinātu valsts trūcīgo budžetu. 1995. gada maijā pieņemtais likums par PVN nosaka, ka ar PVN netiek aplikt iedzīvotāju maksājumi par dzīvojamā telpu, apkuri, siltā un aukstā ūdens piegādi, kanalizāciju, atkritumu izvešanu, kā arī dzīvjamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumi, kurus valsts vai pašvaldības institūcijas sniedz privatizēto dzīvokļu īpašniekiem līdz dzīvjamās mājas privatizācijai. Šī piepilde «līdz dzīvojamās mājas privatizācijai» ir uztraukusi daudzu dzīvokļu īpašniekus, kas līdz dzīvokļa privatizācijai, iespējams, par šādu normu pat nezināja. Arī 1998. gada maijā apstiprinātojos noteikumos par PVN normu piemērošanu norādīts, ka «pēc dzīvojamās mājas privatizācijas pakalpojumi, kas saistīti ar dzīvojamās mājas privatizāciju un apsaimniekošanu, apliekami ar nodokli 18% likmi». Likumā ir arī absurds — dzīvokļa īniekiem PVN nav jāmaksā, bet dzīvokļa īpašniekam šo 18% likmī jāmaksā, bet, ja šādi īpašnieki apvienojas kooperatīvā sabiedrībā, tad īpašniekiem par iekšējiem maksājumiem PVN nav jāmaksā. Finansu ministrija trešdien izplatīja paziņojumu, ka šogad par īresmaksi, apkuri, siltā un aukstā ūdens piegādi, kanalizāciju, atkritumu izvešanu, mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu līdz dzīvojamās mājas privatizācijai PVN netiek apreķināts.

Atkal draud ar radio un televīzijas abonentmaksām

Gan Latvijas radio, gan Latvijas televīzijas vadība draudīgi prognozē, ka iedzīvotājiem agri vai vēlu par sabiedrisko raidījumu organizāciju uzturēšanu būs jāmaksā abonentmaksā. Pretēja gadījumā, pastāvot līdzīnējā valsts finansējumam, tās kā sabiedriskas raidījumu organizācijas atrādīsies bankrota priekšā. Lai izpēti nepieciešamību ieviest abonentmaksu, otrdien Saeima izveidoja darba grupu. Pašlaik it kā 90% LTV programmu sponsorē dažādas organizācijas. Mums — nodokļu maksātājiem smadzenēs ik dienu tiek ieprogrammēts — būs abonentmaksā, būs neatkarīga televīzija un radio un tās neietekmēšot raidījumu objektivitāti. Paša skatītāja un klausītāja domas netiek nemtas vēra. Dod tik naudījumu, pat par to, ka neskaties televīzorū un neklausīties radio. Tikai vienmēr tiek noklusēts fakts, ka iedzīvotāji jau piedalās sabiedrisko raidījumu organizāciju finansēšanā kā nodokļu maksātāji. Bet vienlaikā vēl ir par maz.

Ziņas sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indeks 3033.
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktore),

22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

22154, 21996 (zurnālsliem). Fakss 22305.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpārpublicējot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Novadnieks

Sestdiena, 2001. gada 20. janvāris

«Ne jau cilvēki veido straumi, bet gan notikumi, vēlmes, centieni, plāni un vajadzības. Bet cilvēks ir sīks. Taču viņš var iespaidot straumi.»

A. Bels

INFORMĀCIJA

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

17. janvārī notika Preiļu rajona padomes šī gada pirmā sēde. Darba kārtības svarīgākais jautājums bija rajona 2001. gada budžeta pieņemšana.

Par 2001. gada pamatbudžetu

Padomes locekļi nolēma apstiprināt rajona padomes pamatbudžetu ieņēmumus Ls 2 667 577 apmērā. Apstiprinātā arī rajona padomes pamatbudžeta izdevumu dala Ls 2 667 577 apmērā. Noteikts, ka kases apgrozības līdzekļi būs 5000 latu apmērā. Apstiprināti ieņēmumi par sniegtajiem maksas pakalpojumiem 64 138 latu apmērā.

Noteikts, ka rajona padomei ir tiesības finansēt budžeta iestādes un pasākumus proporcionāli apstiprinātajām summām.

Rajona padomes budžeta iestāžu vadītāji gada laikā drīkst izdarīt izdevumus tādā apmērā, kādā tiem piešķirti asignējumi no rajona padomes budžeta un faktiski saņemtajiem ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem un 64 138 latu apmērā.

Pieņemts lēmums noteikt Livānu mākslas skolas audējumiem dalības maksu 2 lati mēnesī. Mākslas skolas direktore pilnvarota izņēmuma gadījumos atbrīvot no dalības maksas audējpus, kuru ģimenes pašvaldības atzinūšas par trūcīgām vai sociālā maznodrošinātām, bet ne vairāk kā 15% no katras pašvaldības audējumiem.

Noteikts, ka Preiļu rajona pašvaldībām, kuras ievieto personas Aglonas lauku slimnīcā īslaicīgās sociālās aprū-

pes nodajā, dalības maksa par vienu personu ir 10 lati mēnesī.

Nolemts Preiļu rajona padomei noslēgt savstarpējos norēķinu līgumus par sniegtajiem pakalpojumiem Preiļu rajona vakara (maiņu) un neklāties vidusskolā ar tām pašvaldībām, kuru administratīvā teritorijā pierakstītie audējķi apmeklē minēto iestādi, nosakot viena audējķa izmaksas 5,50 lati mēnesī.

(Par Preiļu rajona padomes pamatbudžeta ieņēmumiem un izdevumiem lasiet «Novadnieks» nākamajā numurā.)

Izdarīti grozījumi rajona izglītības pārvaldes nolikumā

Sakarā ar to, ka rajona padomē tiek veidota centralizēta grāmatvedība, izdarīti grozījumi arī rajona izglītības pārvaldes nolikumā, pārvaldes struktūrā un štatū sarakstā. Noteikts, ka izglītības pārvalde turpmāk būs juridiska persona ar savu zīmogu, bet bez konta bankā. Pārvalde patstāvīgi organizē savu darbību tai piešķirtā budžeta ietvaros, noteiks iekšējās kārtības noteikumus un darbinieku pieņēmumus, kā arī tai piešķir līdzekļu izlietošanu.

Rajona izglītības pārvalde turpmāk strādā tās vadītājs, pirmsskolas izglītības speciālists, vispārizglītojošo skolu un bērnu tiesību aizsardzības speciālists, kā arī metodiskā darba speciālists. Izmaiņas nolikumā paredz, ka pārvaldes struktūru, darbinieku sarakstu un atalgojumu nosaka un apstiprina rajona padome, bet pārvaldes vadītājs nosa-

ka darbinieku pienākumus, tiesības un atbildību.

Sēdes gaitā rajona padome apstiprināja arī izglītības pārvaldes struktūru un darbinieku štatū sarakstu.

Par mērķdotācijas sadali

Padomes locekļi izskatīja Valsts kultūras inspektorei Preiļu rajonā Elvīras Brovacu vēstuli «Par valsts mērķdotāciju sadali rajona mākslinieciskās pašdarbības pulciņu vadītāju darba samaksai» un LR Kultūras ministrijas vēstuli «Par mērķdotāciju 2001. gadam».

Nolemts apmaksāt no valsts mērķdotācijas sekojošu mākslinieciskās pašdarbības kollektīvu vadītāju darbu: Preiļu rajona skolotāju kora dirigēntiem E. Znutiņam tiks apmaksātas 1,75 slodzes, A. Vucānam 1 slodze; Preiļu rajona folkloras kopu virsvaldītāji A. Kārklei 1 slodze; Aglonas bazilikas kora dirigēnte I. Lazdānei 1 slodze, Preiļu rajona deju kolektīvu virsvaldītāji S. Kurtiņai 0,75 slodzes; Līvānu novada drāmas kolektīva vadītāji R. Livmanei 0,75 slodzes; Preiļu novada folkloras kopas «Leiči» vadītājam R. Kairānam 0,5 slodzes; Saunas etnogrāfiskā ansambla «Naktineica» vadītājam J. Teiļānam 0,5 slodzes.

Kopā rajona padome no mērķdotācijas apmaksās 7,25 slodzes. Samaksai par slodzi noteikta 75,47 lati mēnesī.

Par darba grupas apmaksu

Pamatoties uz Preiļu rajona padomes lēmumu, no

1999. gada decembra līdz 2000. gada augustam speciālisti izstrādāja Preiļu rajona vides veselības rīcības plāna pirmo daļu. Nemot vērā, ka plāna izstrādē tika iesaistīti citu institūciju darbinieki, speciālisti un eksperti, kuri strādāja no darba brīvajā laikā, rajona padome nolēma no padomes attīstības plānošanas nodaļas ieconomētā speciālā budžeta līdzekļiem izmaksāt vienreizēju pabalstu kopsumā par 210 latiem šādiem darba grupas dalībniekiem: darba grupas vadītājam V. Miņinam 35 latus, sekciju vadītājiem V. Petrovai (Dzerama), ūdens un notekūdeņi) 40 latus, S. Mazjānei (Gaiss, vispārējā situācija) 35 latus, R. Nīkiforovai un H. Čodorei (Pārtika un tās ietekme uz cilvēka veselību) 25 latus, J. Skrindam (Darba vide un nelaimes gadījumi) 15 latus, J. Džeriņai (iedzīvotāju veseleiba) 35 latus.

Par politiski represētās personas statusa piešķiršanu

Pamatoties uz MK noteikumiem un likumu «Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem», Preiļu rajona padome izskatīja iesniegumus un piešķira politiski represētās personas statusu Lubovu Mickevičai no Preiļiem, Ivanam Mihailovam un Nikolajam Mihailovam no Līvāniem, kā arī Irinai Grabovskai no Galēnu pagasta.

Sagatavoja L. Kirillova

Dieva vārds nav vairogs, aiz kura slēpties

Komentārs arhibīskapa Jāņa Pujata vēstulei, kas publicēta «Novadnieka» 17. janvāra numurā

Kopš «vēsturiskās», kā minēts arhibīskapa Jāņa Pujata vēstulē, viešošanās, ko toreizējā Māra Gaiļa valdībā 1995. gada septembrī noslēdza ar katoļu baznīcas vadību, pagājuši pieci gadi. Un tie nav nesuši mieru un labklājību ne Aglonas internātīgimnāzijas bērniem un pedagoģiem, ne Preiļu rajona padomei, kas visiem spēkiem pūlējusies saglabāt mājas bērniem, kuriem to nav. Notikušo komentē Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore.

— Preiļu rajona padomei tiek pārmests, ka plānojam Aglonas internātīgimnāziju apvienot ar arovidušu skolu. Jā, šāds projekts pastāv. Tas ir pārdomāts un izsvērts projekts par jauna veida skolas

izveidošanu, kas būs vienīgā Latgalē. Pagaidām internātīgimnāzijas audējķi, beidzot skolu, ja vien viņiem nav māju un vecāku, kas rūpētos, tiek vārda tiešākajā nozīmē izmesti uz ielas. Viņiem nav naudas, viņiem nav arī profesijas. Apvienotā skola jauņiems dos amata prasmi, un tas nākotnē ir ļoti no svara. Domāju, ka Jaunaglonas arovidušu skola taču mūžīgi negatavos zemessargus un ceļu policistus, — nāksies iedzīlināties un izpētīt darba tirgu, piedāvāt citas noderīgas profesijas. Galvenais, ka mūs šajā ceļā atbalsta arī citu Latgales rajonu pašvaldības.

Kad Māra Gaiļa valdība un katoļu kūrīja slēdza vienošanos, ar bērniem, pedagoģiem un rajona padomi neviens ne

pedagoģi atstāja savas mājas un devās uz Jaunaglonu, kur visu vajadzēja sākt no gala. Visus šos gadus skolas vadība, pedagoģi, audējķi un viņu vecāki ir nepārtrauktīgi pālejušies, lai izremontētu jaunās telpas. Bet mēs esam rakstījuši vēstules, zvanījuši uz ministrijām, braukuši pie Rīgas ierēdjiem, ministrus veduši uz Jaunaglonu, lai piešķirtu, ka Aglonas internātīgimnāzija ir tiesīga pastāvēt.

Baznīca un Dieva vārds pārlaiķi tiek celts priekšā kā vairogs. Nē, tas, kas pārlaiķi notiek ap Aglonas internātīgimnāziju, nav nedz Dieva vārds, nedz Dieva griba. Tā ir materiālo vērtību negausīga raušana, kas visai attāla no Dieva bausliem.

AKTUALITĀTES, REDAKCIJAS SLEJA

Ko Slakteris runāja ar EK komisāru

Latvija pirmā no Helsinku grupas kandidātvalstīm ir noformulējusi savu pozīciju lauksaimniecības jautājumos, apspriedusi to sabiedrībā un iesniegusi pozīcijas dokumentus Eiropas Komisijai. Par to žurnālistus 15. janvāra preses konferencē informēja zemkopības ministrs ATIS SLAKTERIS.

sājumu summas un mehānismu.

Ātrākais, aprīlī sāks pieņemt SAPARD projektus

«Mēs esam viena no sekundārās sekmīgākām, ja ne vissekmīgākā no 12 kandidātvalstīm, jo šomēnes ar divām pirmajām kandidātvalstīm tiks parakstīts ligums ar Eiropas Komisiju par SAPARD programmas ieviešanu. Latvijai šis datums būs 25. janvāris,» teica zemkopības ministrs. Otra veiksmīgā valsts esot Bulgārija.

«Man ļoti interesē pēc iespējas ātrāka piekļūšana SAPARD līdzekļiem, jo nāk pavasarī, zemnieki nēm kredītu, stāda biznesa plānu un telefonakcijās nemītīgi prasa par SAPARD. Tas man visvairāk nepatīk gan kā ministram, gan kā zemniekiem, ka trūkst skaidrības. Kaut arī sarunās konkrētus datumus arī Fišlers kungs nenosauc, viņš no savas puses solīja, ka šķēršļu nebūs.

Pēc ministrijas scenārija, visticamāk, aprīlī zemniekiem vajadzētu būt iespējai iesniegt

savus projektus SAPARD finansējuma saņemšanai,» saicīja Slakteris.

Agri vai vēlu trakumsērga sasniegs Latvijas robežu

Frants Fišlers bijis ļoti pārsteigts, ka ministrs ir arī zemnieks un ka viņš apsaimnieko 700 hektārus. Uzzinājis, ka Slakteris nenodarbojas ar lopkopību, viņš noteica, ka tad būsot vieglāk, jo neapdraudēšot «trako govju» slimība.

«Mēs labi apzināmīgi — tas ir tikai laika jautājums, kad slimība nonāks līdz Latvijas robežai.» Tapēc ministra jautājums EK lauksaimniecības komisāram bija par iespējamu ES politiku pret kandidātvalstīm, ja tajās parādīsies LSE (liellopu sūkļveida encefalopatijs). Fišlers atbildējis, ka tāda pati, kā pret dalībvalstīm... Slakteris norādījis, ka kandidātvalstu rīcībā nav tādu līdzekļu, kā ES, lai sekmīgi varētu cīnīties pret trakumsērgu. Konkrēts Fišlera solijums par līdzekļu piešķiršanu nesekoja.

«Mēs varam lūgt Dievu, lai līdz Latvijas robežām slimība atnāktu pēc iespējas vēlāk. Varbūt līdz tam laikam zinātnieki atradīs pretlīdzekli. Šodien parakstīju rīkojumu par darba grupas izveidi, kurā iešaistīti zemnieki, veterinārie un sanitārās robežinspekcijas darbinieki. Tās uzdevums izstrādāt rīcības plānu gadījumam, ja Latvijā tiks atklāta LSE. Pašlaik pielietojam skarbākos iespējamos pretlīdzekļus citu valstu importam, kādus vien pieļauj starptautiskie

līgumi,» atzina Atis Slakteris.

Ministrs informējis Fišlera kungu par Latvijas nodomu veidot vienotu pārtikas kontroles dienestu. ES līdz šim bija dažadas pieejas, bet nu beidzot arī tā nonākusi līdz loģiskam secinājumam par vienotu pārtikas kontroles dienestu ES mērogā.

Par lauksaimniecības skaitīšanu un zivīm

Starp pārējiem jautājumiem, kurus augstākās lauksaimniecības amatpersonas apsprieda Briselē, bija lauksaimniecības skaitīšana. Fišlera kungs esot daudznozīmīgi norādījis uz lauksaimniecības statistikas datiem... Ministrs varējis atsaukties uz vienošanos valdībā, «ka lauksaimniecības skaitīšanas finansējums tiks atrasts šogad no veiksmīgas privatizācijas līdzekļiem. Ticami skaitīti nav vajadzīgi tikai Eiropai, bet mums pašiem, Zemkopības ministrijai un valstij kopumā, lai mērķtiecīgi un precīzi varētu virzīt valsts politiku. Domāju, ka līdz sarunu pozīcijas atvēršanai jūnijā lauksaimniecības skaitīšanai ir jābūt sāktai.»

Ministrs centās panākt, lai arī zivju produktiem noņemtu muitas barjeras. «Mēs esam vairāk ieinteresēti nekā Eiropas Savienība, lai tiktu liberalizēts arī zivju tirgus un lai mēs savu preci varētu eksportēt uz ES bez ievedmuitas,» ziņoja Atis Slakteris. Arī šai jomā Fišlers solījis atbalstu.

**Ivars Bušmanis,
Saeimas ES informācijas centrs**

Saeima
ES informācijas centrs
7087365

Sarunu smagumu turcels uz nākamo gadu

Kaut arī Ata Slaktera un Eiropas Komisijas lauksaimniecības un zivsaimniecības komisāra Franca Fidlera tikšanās laikā 11. janvārī prognozēts, ka šo sadāļu varētu atvērt jūnijā, Latvijas puse konsultācijas šai smagajā sadāļā cer uzsākt pēc iespējas ātrāk.

To, ka saruna būs smaga, liecinājusi šāda sarunas detaļa. Atis Slakteris informējis par Latvijas apņemšanos rāzot

lauksaimniecības produktu apjomu, kādu Latvijas iedzīvotāji spēj patērēt. Uz to Frants Fišlers noteicis: «Nu par to vēl jādiskutē, jo jūsu reizējie rašošanas apjomī mazāk.»

Galvenā ES lauksaimniecības amatpersona paziņojuši, ka sarunas lauksaimniecības jautājumos dalīs divās dalās: vispirms apspriedīs ar ES lauksaimniecības budžetu nezaistītos jautājumus, piemēram, veterināro noteikumu ievērošanu. Tikai nākamgad paredzēts apspriest tiešo mak-

stāklos. Jaunlopi ir pat veselīgāki un dzīvīgāki, vienīgi stingri nepieciešams sekot barošanai — jāizdzirda pirmspiens, vēlāk der parastā barība. Šādas turēšanas priekšrocība — govin uzturētus dabiskos apstākļos, svaigā gaisā, lopi būs veselāki, taču barības patēriņš palielināsies, barībai jābūt pieejamai 24 stundas diennakti.

Lai gan paši saimnieki jau no metodi vērtē atzinīgi, daudzi zemnieki tomēr brīnās, kā govis var izturēt salu, vēju, aukstumu, kā tās nav nosalūšas. Tomēr mitrais un siltais kūts gaiss bieži nodara vēlielāku postu — rodas tesmeņa iekaisums, citas slimības.

12. janvārī 24 cilvēku grupa kopā ar Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja (LKB) speciālistiem devās mācību seminārā uz Valmieras rajona Kocēnu pagastu, kur z/s «Mazdzērvītes» saimnieki prezentēja vienu no modernākajām kūtimiņi Eiropā un šobrīd neparastāko liellopu mītni Latvijā.

— Jaunā kūts ir uzbūvēta ļoti īsā laika periodā, maksimāli ekonomiska un tradicionālu kūti nemaz neatgādina, — stāsta Preiļu LKB speciā-

liste Zita Briška. Kūts ir veidota kā angārtipa būve, kas pārklāta ar gaismas caurlaidīgu materiālu, ēkas sāni nav noslēgti, tie ir vaļā, un galvenais — govis kūti pastaigājas brīvi, tās nav piesietas. Nepieciešanas metodi Valmieras rajona lielo ganāmpulkuma iepānieki jau ieviesuši dzīvē, tā ir ierāsta lieta arī Dānijā, ASV, Kanādā. Mūsu rajona zemnieki šādu metodi pagaidām nepielieto, tāpat kā mazo teliņu turēšanu ārā nelielās novēnēs jeb, vienkāršiem vārdiem runājot, būdās. Izrādās, ka teliņi, ja vien tie ir veseli un sauši, pāris stundu pēc piedzīšanas ir spējīgi dzivot arī āra ap-

Teliņi gan, protams, dzimstelpās un siltumā, taču pēc pāris stundām, kad tie nožuvi, tos jau var vest ārā. Savdabīgi, ka arī izslaukumi ziemā «Mazdzērvītes» esot lielāki, saimnieki uzskata, ka vasarā govis vairāk cieš no karstuma nekā ziemā no mērenā aukstuma.

Preiļu LKB speciālisti ir gandarīti, ka atsaucība no rajona zemniekiem, kas vēlējās apmeklēt semināru, bija necerēti liela. Šādas iespējas būs arī turpmāk un par tām tiks parādīti «Novadnickā», tikai par to iepriekš jāvienojas lauksaimniecības konsultāciju birojā.

G.Kraukle

3.

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un
ierosinājumus
uzklausīsim
pa tālr. 22059.

Nenonākt līdz likumam par nāvi

Ir periodi, kad apkārtējās pasaules notikumi garām plūst remdeni un apnicīgi kā vakardienas uzsildītā zupa. Mēs jaunajā tūkstošā esam ievelušies ar blikšķi un tādiem notikumiem, kuru gan labāk varētu nebūt.

Viens tāds, kurš pa smadzenotākās sabiedrības daļas apzinātu koridoriem aizslīdeja viegli un bez aizķeršanās, bet mazākaps madzenotajā daļā pat nepiesaistīja uzmanību, bija Beļģijas valdības pieņemtais lēmums par eitanāzijas legalizēšanu. Līdz šim tā bija vienīgi Niderlande, kurā ar likumu bija atļauta nedziedināmi slimu cilvēku, kuri cieš no neizmērojamām sāpēm, eitanāzija (tas ir, iemidzīnāšana). Kamēr Eiropas Savienībā Niderlande bija viena tāda, varēja neuztraukties un neņemt par pilnu. Niderlandēšiem demokrātijas izpratne neietilpst mūsu sapratnē par demokrātiskas sabiedrības modeļiem, un šo apgalvoju mu var pamatot kaut vai ar vieglu narkotiku legalizāciju. Beļģija, kura līdz šim mūsu apzināsāstījās «tik vien» kā ar skandāliem par tēvočiem, kuri pārmēru mil bērnus, tagad spērusi drosmīgu soli uz priekšu.

Pagājušajā gadā mūsu pašu mīlētais, valdošais elites simtnieks Saeimas namā jau pārcilāja un pavēdināja, un apmīlināja ideju par eitanāzijas (ne) vajadzību Latvijā. Nolika gan malinā. Tomēr ne tik tālu, lai tagad, jau nīderlandiešu un beļģu sadrošināti, nekertos izlemt «tāpat kā Eiropā».

Ir reizes, kad ne Dievs, ne ārsts, vienalga, ar lielu vai mazo burtu, vairs nevar glābt cilvēku dzīvību, zinām, ka arī dabas dota, viegla nomiršana nodzīvota mūža galā ir svētība, uz kuru ne katrs var cerēt. Ka vieglā nāve vecumdienu pāšam vien ir jānopelna skaisti dzīvojot. Ka ne vienmēr tā ir. Ka ir gadījumi, kad vienīgais, uz ko mirējs nebeidzamās mokās var cerēt, ir šis ārsta nestais atvieglojums, uz mūžu atbrīvojot no ciešanām.

Tajā pašā laikā mēs ļoti labi pazīstam mūsu likumdevēju morāli. Mūsu sabiedrības morāli. Mūsu mediku morāli. (Piedodiet tā medicīnas darbinieku daļa, uz kuriem šie vārdi neattiecas.) ļoti labi saprotams, ka cilvēks eitanāziju līdz drausmīgās sāpēs, kas vairs nav remdējamas. Bet ir vēl viena lieta. Sāpes var gribēt remdēt. Un var negribēt remdēt. Ja tā padomā, pat akūta radikulita laikā, nesaņemot drausmīgās sāpes no nēmošus līdzekļus, var gribēties ne vairāk un ne mazāk kā — nomirt. Vai mēs varam būt droši, ka mūsu slimīcās atsāpinošu injekciju vieta sliemais nesaņems vitamīnu šprices un briesmīgās mokās nesküpītās ārstam rokas, lai tas viņu pāvada mūžībā? Vai varam būt droši, ka valdība pavisam vienkārši slimīcām nedos mazāk un mazāk naudas bez maksas saņemamo, bet dārgo pretsāpju līdzekļu iegādei? Ja slimajam noteiktā laikā sprīdi jāsaņem tik atsāpinošas šprices, bet viņam tiek iedots trīsreiz mazāk? Mūsu valstī, šķiet, ir tikai viens vai divi aprūpes centri, kur līdz mierīgai nomiršanai aprūpē neglābjami slimos. Latvija vairāk nav atvēlējusi ne santīma, lai katrs tās pavalstnieks varētu cerēt, ka līdz pēdējam elpas vilcienam par viņu cīnīšies. Vieglāk ir necinīties. Lētāk — eitanizēt. Tieši tāpēc tik ļoti satrauc tagad jau divās ES valstīs pieņemtais likums par cilvēku likumigu eitanāziju. Mūsējie ir izauguši ar dziesmiņu par Ādamu septiņiem dēliem, kuri «visi dara tā». Kā Eiropas Savienībā.

Beļģija telpā ir tālu, bet laikā — tuvu. Dod, Dievs, ka ne pārliektu tuvu. Lai mūsu likumdevējiem vēl pietiktu laika pieņemt visus iespējamos likumus, kas liktu cīnīties par cilvēka dzīvību. To nekad nebūs par daudz.

LĪDZ VĒLĒŠANĀM 50 DIENAS

Mēs strādājām, lai palīdzētu saviem cilvēkiem

PĒTERIS KOČKERS,
paju sabiedrības «Ausma» likvidācijas komisijas priekšsēdētājs:

— Līdzekļi piešķirti skolu, medpunktu remontiem. Sakopti pagasta ceļi. Izskatīti daudzi jaunumi par sociālo pabalstu piešķiršanu, ārstniecības izdevumu segšanai. Visiem skolas un pirmskolas bērniem daļēji tiek apmaksātas pusdienas. Mūsu darbs lielā mērā bija veltīts tam, lai pagasta jaunieši var mācīties ērtos apstākļos.

— Jūsu priekšvēlēšanu programmā bija rakstīts «nodrošināt fizisko un tiesisko aizsardzību», kā arī «veicināt uzņēmējdarbības attīstību».

— Iepriekšējos gados kārtības nodrošināšanā pagasta teritorijā plaši iesaistījām ne tikai policijas inspektorū, bet arī zemessargus no vietējās rotas. Daudzas reizes pagastā notiekošos sarīkojumos viņi nodrošināja kārtību. Līdz ar to tā ir kļuvusi ievērojami labāka nekā pirms gadiem pieciem sešiem. Atsevišķos gadījumos pagasts par to maksāja. Tāpat pagasta padome materiāli atbalstīja zemessargus, kas piedalījās mežu ugunsgāru dzēšanā, daļēji sedza arī benzīna izmaksas.

Pagasta padome ir atbalstījusi zemnieku saimniecības, uzņēmējus, kas sāk savu darbību. Gandrīz visi paju sabiedrības objekti jau ir privatizēti, — mehāniskais sektors, noliktavas, graudu kalte. Diemžēl līdzekļu trūkuma dēļ ne visi jaunie uzņēmumi ir reģistrējuši savu darbību.

LIDIJA PASTARE,
Priekuļu feldšeru vecmāšu punkta vadītāja:

— Padome par vienu no prioritātēm uzskatīja pagasta iedzīvotāju veselības aizsardzību. Feldšeru punktu uzturēšana — apkures, elektrības, telefona izdevumu segšana, remonti, aparātūras iegāde notika par pagasta budžeta līdzekļiem. Ar pagasta padomes priekšsēdētāju mēs vienreiz gadā ierādāmies pie katras vecla, vientuļa cilvēka un pārbaudījām viņa veselības stāvokli, kā arī noskaidrojām, vai viņam vajadzīga kāda aprūpe. Centāmies materiāli atbalstīt daudzētānu ģimenes. Mani pacienti zināja, ka esmu padomes

deputāte, tāpēc nereti, atnākuši uz pieņemšanu, viņi interesējās par to, kas nolemts sēdē.

JĀNIS GRIBONIKS,
zemnieks:
— Centos strādāt godīgi tāpat kā pārējie deputāti. Es personīgi vairāk rūpējos par ceļu uzturēšanu un kopšanu. Kopā ar ceļu policijas pārstāvi rūpējāmies, lai tiktu uzliktas ceļa zīmes, sargājot vietējos ceļus no sabojāšanas, ko rada kokmateriālu ražotāji un pārvadātāji. Manuprāt, kur ir labi ceļi, tur arī dzīve iet uz priekšu. Šajos gados vairākiem pagasta ceļiem atjaunots segums, veikts cits remonts. Pirms pāris gadiem ceļi bija tādi, ka uz pagasta padomes sēdēm bija jābrauc ar traktoru. Tagad uz centru var noklūt ar vieglo automašīnu.

— **Visās priekšvēlēšanu programmās tiek rakstīts «samazināt bezdarbu».**
— Likvidējās paju sabiedrība, un bezdarbs pieauga. No jauna radušās tikai kādas desmit darbavietas pāris gateros.

ANTONS BRICS,
piemājas saimniecības ipašnieks:
— Kā pozitīvu momentu gribu piemīnēt, kā rūpējāmies par veciem cilvēkiem. Piešķirām pabalstus malkas iegādei. Materiāli atbalstījām pirmās grupas invalidus. Arī es esmu rūpējies par ceļu uzturēšanu kārtībā.

Gādājām par to, lai zemnieki saņemtu nepieciešamo informāciju. Pagasta padome sedza lauk-saimniecības konsultanta ceļa izdevumus, piešķira piemaksu.

VALENTĪNA LININA,
Salas pamatskolas direktore:
— Mani deputātes pienākumi bija saistīti ar izglītību.

Varam lepoties, ka pagasts atrauda iespēju izveidot pirmsskolas bērnu grupu Salas pamatskolā, kur tā darbojas jau četrus gadus, kā arī Priekuļu pamatskolā. To uzturēšanu pilnībā finansē pašvaldība. Pagasta skolu skolēni sekਮgi iztur konkurenci, iestājoties prestižās vidējās mācību iestādēs, piemēram Rīgas 1. Valsts ģimnāzijā, Preiļu Valsts ģimnāzijā. Gūti labi panākumi olimpiādēs, sporta sacensībās. Par skolas kvalitāti

— Ko es varu teikt par savu pagasta iedzīvotājiem? Viņi ir labesīgi. Tik daudz mūsu pagastā ir veci, vientuļa cilvēku, kuriem tuvinieki miruši vai izklīduši plašajā pasaule. Un tomēr kaimiņi nekad nevienu nav pametuši bez palīdzības. Atnes maizīti, apciemo, paziņo pagasta padomē viņu vajadzības, izsauc ārstu. Apstrādā zemi, sagādā sienu, un vecie, nespēcīgie cilvēki var atļauties turēt gotīnu, kādu sivēnu, — par Saunas pagas-

ta iedzīvotājiem stāstīja Emīlija Kokorīte.

Saunas pagasta padome iepriekšējās vēlēšanās izveidota no diviem sarakstiem: Demokrātiskā partija «Saimnieks» — deputāti Emīlija Kokorīte, Pēteris Kočkers, Valentīna Liniņa, Lidiņa Pastare, Jānis Kozuls un vēlētāju apvienība «Zemnieks» — Jānis Griboniks, Antons Brics.

Ar «Novadnieku» tikās visi deputāti, izņemot Jāni Kozuli, kurš atradās komandējumā.

Sēžu apmeklējumi

1997. gadā notikušas deviņas pagasta padomes sēdes. Valentīna Liniņa piedalījusies deviņās, Pēteris Kočkers, Antons Brics, Lidiņa Pastare piedalījusies astoņās, Jānis Kozuls, Jānis Griboniks — septiņas sēdes. 1998. gadā no 11 notikušajām sēdēm Jānis Kozuls piedalījies visās, Pēteris Kočkers, Antons Brics, Lidiņa Pastare — desmit, Valentīna Liniņa — deviņās, Jānis Griboniks — astoņās sēdes.

1999. gadā notikušas 12 sēdes. Visās piedalījusies Pēteris Kočkers un Valentīna Liniņa, desmit sēdēs — Jānis Griboniks, Jānis Kozuls, deviņās — Antons Brics, astoņās — Lidiņa Pastare.

2000. gadā notika 13 sēdes. No tām 12 sēdēs piedalījās Pēteris Kočkers, Valentīna Liniņa, Lidiņa Pastare, Jānis Griboniks, Jānis Kozuls, deviņās — Antons Brics.

Emīlija Kokorīte piedalījusies visās sēdēs.

liecina tas, ka, piemēram, Salas pamatskolā mācīcas visi apkaimes bērni, neviens nav izvēlējies citas pašvaldības skolu. Ar pagasta atbalstu esam sagādājuši datorus, un mūsu skolā bērni tos var sākt apgūt no 3. klases. Domāju, ka nākamgad viņiem šīs iespējas būs jau 2. klasē, ja šogad iegādāsimies vēl divus datorus.

Mūsu pagasta padome visiem pamatskolas un vidusskolu absolventiem izmaksā pabalstus, izlaidumos skan pagasta apmaksāta «dzīvā» mūzikā, pirms 1. septembra daudzētānu ģimeņu atvases saņem pabalstus, visi skolēni saņem Jaungada dāvanas — saldumus.

Gan Salas, gan Priekuļu pamatskolā tika veikti lieli kapitālie remonti, savedot kārtībā jumtus un ēdināšanas blokus, kā arī citas telpas. Esam pagasts, kuru skolās bēniem pašiem nav jāpērk neviena mācību grāmata. No pagasta budžeta līdzekļiem tiek apmaksāti visi skolotāju kvalifikācijas celšanas kursi, komandējumi.

Pagasta padome katru gadu riko konkursu par sakoptāko sētu. Skates komisija apskata gandrīz 30 saimniecības. Pagasta padome vienmēr atrod līdzekļus, lai kaut kādā veidā pateiktos par līdzdalību skatē.

Šogad avārijas stāvokli bija viena autobusu pietura, padome rūpējās, lai to dažu dienu laikā atjaunotu. Pēc mana ierosinājuma, ko izteicu skolotāju un vecāku vārdā, pagasta kapsētās šogad pirmo reizi brīvvalsts laikā notika sveicienu vakari.

Tāpat no pagasta budžeta līdzekļiem tiek segti folkloras ansambla vadītāja darbs. Ansamblis ir ieguvis atzinību un aicināts uzstāties citos pagastos.

Pirms jaunā gada skolēni uzrakstīja apsveikumus arī visiem tām pagasta iedzīvotāju ģimenēm, kurās nav neviena skolasbērna un nav arī citas saistības ar skolu. Apstāvēcā Ziemassvētkos, ielūdzām uz eglīti un koncertu, un cilvēki pēc tam izteica lielu pateicību.

džeta gadā tiek atvēlēti vidēji 1500 latu. Pa šiem gadiem abām skolām remontiem katrai piešķir 7000 latu.

Daudz līdzekļu izlietojām ūdenssaimniecības sakārtošanai — vairāk nekā 3500 latu. Par šo naudu saremontēs ūdenstornis un veikti citi darbi. Priekuļu ciematā ir gandrīz 100 ģimenes, kas patēre ūdeni no ūdenstorna, tāpēc šis jautājums bija jārisina.

Skutēlu kapsētā pagājušajā gāzibūvējā kapliču.

Par veselības aprūpi jāteic, ka Likumā par pašvaldībām nav parādīts to finansēt, tā ir valstij veicināma funkcija. Tomēr arī tas tiek uzvelts pašvaldību pleciem. Visa saimniecībām darbība un materiālais nodrošinājums paliek pašvaldību ziņā. Mēs šajā jomā esam iztērējuši 5500 latu, par ko veicām remontus, gādājām inventāru. Pagājušajā gadā tika izremontēts Smelteru feldšeru vecmāšu punkts.

Uzņēmējdarbības attīstībā neviens šķēršļi netika likti. Pagasta padome nevar uzbūvēt rāzotni, tāpēc uzņēmējdarbība ir atkarīga no pašu cilvēku vēlēšanās.

Es negribētu teikt, ka pagasta ir daudz bezdarbinieku. Viņu rāzotni visiem ir zeme, visiem ir saimniecības, bet tā ir valsts politika, ka mūsu sarāzotā produkcija maksā tik lēti. Ja samaksa būtu normāla, neviens neteiktu, ka ir bezdarbinieks.

Iedzīvotāji bija izteikuši vēlēšanos, lai pagasta padome savā īpašumā iegādātos autobusu, to mēs nevaram atlauties to uzturēt, maksāt algu šoferim, iegādāties degvielu. Autobuss nolietots, arī tā remontam vajadzētu daudz līdzekļu. Mūsu pagastā gandrīz visiem ir iespējas izmantot sabiedrisko transportu.

Katru gadu 1000 latu piešķiram abām bibliotēkām jaunu grāmatu iegādei. Atbalstām kultūras aktivitātes. Piemēram, ar koncertu ciemojās Ojārs Grīnbergs, un ar ienākumiem no ieejas biletēm nevarēja segt mākslinieka pieprasīto summu. Šādos gadījumos starpība jāpiemaksā no pagasta budžeta. Pagastā tiek rīkoti bērnības, pilngādības svētki, pavadīšana pensijā. Šiem sarīkojumiem arī vajadzīgi izdevumi. Tika izremontēta un paplašināta kultūras nama zāle. Esam sakārtojuši arī pagastmājas telpas un tās apkārtni, pie ēkas uzcēlām žogu. Šiem mērķiem iztērēti vairāk nekā 3000 latu. Pagasta vajadzībām iegādājāmies vieglo automašīnu. Nopirkoti datori.

Visi Saunas pagasta padomes deputāti ir nolēmuši kandidēt jaunajās pašvaldību vēlēšanās.

L.Rancāne

LĪDZ VĒLĒŠANĀM 50 DIENAS

— Visiem deputātiem vēlos pajautāt, ko šajos četros gados jūs esat paveikuši pagasta iedzīvotāju labā?

SANDRA OZOLA,
zemniece, darbojas sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejā:

— Mēs strādājam koleģiāli, vienoti, tāpēc nevaru izdalīt, ko tieši es esmu izdarījusi. Varu runāt par mūsu vienu kopā paveikto.

Esam izskatījuši ļoti daudzus uzņemšanās attīstības programmas. Tājtos lielākoties lūgta materiāla palīdzība. Visiem pagasta bēriem, kas mācās sava pagasta pamatskolā, tiek apmaksātas pusdienu, ceļa izdevumi, piešķirtas jaungada dāvanas, trūcīgajiem esam palīdzējuši skolas piedērumu, dažreiz arī apgārba sagādē, uzsākot mācību gaitas. Ceļa izdevumi tiek segti arī vidusskolu.

Esam viens no tiem nedaudzējiem pagastiem, kuros maksā bēru pabalstu.

Pagastā strādājošie feldšeri saņem ne tikai slimokases maksāto algu, bet arī samaksu minimālās algas apmērā no pagasta.

Izremontēti abi pagasta tautas nami, Rušonas tautas namā sagādāti jauni krēslī un galdi. Atbalstījām dejotāju kolektīvus, kas iedzīvotās dziesmu svētkos, Aglonas bazilikas kori, kas devās koncertbraukumā uz Franciju, iešķējot robežās piešķirām līdzekļus Rušonas baznīcas remontdarbiem.

Ne jau visi lūgumi izpildīti. Pagastā netika piešķirti cilvēkiem, kuri iesniegumos rakstīja: «Esmu bezdarbinieks, dzīvoju laukos, man nekā nav». Pagastam jāpalīdz viņam iegādāties pārtiku. Cilvēkam nav pat govs. Ja viņš lūgtu aizdot naudu kaut vai kazas pirkšanai, varbūt es pat savu personīgo nauku aizdotu, lai cilvēkam ir, ar ko iesākt. Bet viņam ir zeme, viņš dzīvo laukos un piepras — dodiet man.

— Kādā veidā jūs pagasta iedzīvotājus informējāt par padomes darbu un lēmumiem?

— Ar padomes izdotajām avīzēm, kā arī izliekot informāciju pagasta padomes mājā, uz ziņojumu dēļiem.

INĀRA ČINGULE,
zemniece, vada lauksaimniecības komisiju:

— Komisijā darbojamies trijātā: es, Stanislavs Stačs un Stanislavs Gatinš. Ar PHARE programmas atbalstu

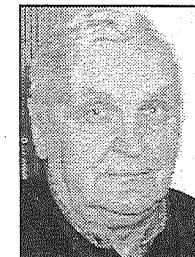
Rušonas pagastā iepriekšējās vēlēšanās vēlētājiem izvēles nebija, visi kandidāti startēja vienā sarakstā — Vēlētāju apvienība «Atmoda». Vēlētāju aktivitāte bija zema, no 1420 balsstiesīgiem iedzīvotājiem vēlēšanās piedalījās 544, kas ir 38 procenti. Tomēr komanda, kas bija izveidojusies no iepriekšējās pagasta padomes sastāva, vēlēšanās ieguva rušoniešu uzticību. Rušonas pagasta padomē šos četrus gadus darbojās: Arvīds Soldāns, Astrida Sisojeva, Sandra Ozola, Ināra Čingule, Janīna Šelegoviča,

Stanislavs Stačs, Stanislavs Gatinš.

1997. gadā notikušas deviņas sēdes, pa vienam kavējumam bijis Janīmai Šelegovičai, Sandrai Ozolai, Astrīdai Sisojevai, Stanislavam Stačam. 1998. gadā notikušas deviņas sēdes. Par vienu no tām protokolā nav uzrādīts, kas piedalījies. No pārējām astoņām sešas nav piedalījusies Sandra Ozola. 1999. gadā notikušas 10 sēdes, vienā no tām nav piedalījusies Astrīda Sisojeva. 2000. gadā notikušas 11 sēdes, divās nav piedalījusies Janīna Šelegoviča, vienā Arvīds Soldāns.

5.

Priekšvēlēšanu starta laukums

**STANISLAVS GATINŠ,
zemnieks:**

— Dzīvoju Gailīšos, un kā deputāts savā apkārtnei esmu apmeklējis katru māju. Esmu iepazinies ar ikvienu cilvēku dzīves apstākliem.

— Pirmsvēlēšanu programmā rakstīts «*sniegt palīdzību pensionāriem*».

— Visiem vientoļajiem pensiņāriem esam snieguši palīdzību, piemēram, malkas sagādē.

Vieni no pirmajiem rājona esam uzsākuši vientoļo cilvēku mājas aprūpi. Pašlaik aprūpē ir jemi 15 vientoļi, veci cilvēki, kā arī pirmās grupas invalīdi. Par aprūpētājiem kļūst kaimiņi vai attāli radinieki, kas piegādā pārtiku, ūdeni, malku, uzkopj istabu, palīdz saņemt medicīnisko palīdzību, nomazgā vecco cilvēku un regulāri viņu apmeklē. Par aprūpi tiek maksāts no pagasta budžeta — 15 lati mēnesī. Esmu pārbaudījis aprūpētāju darbu, atsevišķos gadījumos arī pieprasījis to uzlabot.

— Jūsu programmā bija paredzēts «*radīt izpildīnstitūciju, kas kooperatīvi varētu apkāpot pagasta iedzīvotājus*». Kas ar to domāts?

— Ināra Čingule:

— PHARE programmas ietvaros tika izveidots uzņēmējdarbības atbalsta centrs. Tajā ir dators, kopējais, printeris. Jebkurš uzņēmējs, zemnieks, kā arī studenti un citi pagasta ļaudis var griezties centrā un izmantot datortehniku, kā arī kvalificēta speciālista palīdzību un ļoti daudzpusīgu informāciju.

ASTRĪDA SISOJEVA,
Rušonas pasta nodalas priekšniece:

— Darbojos finansu komitejā. Nereti nācās izskatīt iesniegumus, kuros cilvēki lūdza sakarā ar materiālām problēmām atrīvot no zemes nodokļa maksāšanas.

Iepriekšējie runātāji nepiemīnēja izpildirektori Annu Zalāni. Viņa labi pārzinā visu pagastu, cilvēkus, ar kuriem iznāk vistiešākā saskarsme. Anna Zalāne organizēja padomes pieņemto lēmuju izpildi, kas nebūt nebija vienkārši un katrā sēdē sniedza pārskatu par izdarīto.

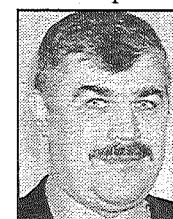
JANĪNA ŠELEGOVIČA,
Rušonas pamatskolas direktore:

— Abu pagastā esošo skolu vadībām tika piešķirts daudz līdzekļu. Tika ap-

maksāti visi pedagoģu kvalifikācijas celšanas kursi, komandējumi. Rušonas pamatskolā uzbūvēta jauna ēdamzāle, nobeigumam tuvojas sporta zāles celtniecība. No pagasta budžeta līdzekļiem nopirkts jauns autobuss, kas bērnus bez maksas nogādā skolā.

Divas no deputātēm — Astrīda Sisojeva un Ināra Čingule — darbojas skolas padomē, tāpēc ar izglītību saistītie jautājumi pagasta padomē bija vieglāk atrisināmi. Pēdējā laikā aktīvu darbību uzsākušas pagasta sievietes. Izveidoti divi sieviešu klubi, kas galvenokārt pievēršušies izglītīšanas jautājumiem.

Tiek organizētas lekcijas un nodarbības par dažādām tēmām.

**ARVĪDS SOLDĀNS,
pagasta padomes priekšsēdētājs:**

— Esam pārņēmuši rājona padomes darba pieredzi, ka svarīgākos jautājumus abas komitejas apspriež kopīgā sēdē. Uzskatu, ka padomes deputāti strādājuši labi un apzinīgi, mums vienmēr izdevās ieklausīties vienam otrā un atrast kompromisu.

— Kas šīs padomes darbības laikā ir mainījies uz labo pusī?

— Ir atrisinājies nodarbinātības jautājums. Kaut arī oficiālais bezdarba limenis «uz papīra» ir diezgan liels, īstenībā tas ir zemāks. Diemžēl liela daļa no uzņēmējiem algu joprojām maksā aploksnēs, un padomei vienai bez citām instancēm šo parādību ir grūti izskaušt. «Tīru» bezdarbnieku gan drīz nav, tomēr ir cilvēku kategorija, kas negrib strādāt, negrib pārkvalificēties un mācīties. Patīkami, ka mūsu pagasta zemniekiem pietiek svaigu ideju, un viņi pievēršas dažādām nozarēm. Audzē upenes, kīršus, ierīko siltumnīcas. Piemēram, Tālis Saulītis pērn izmēģināja puravu audzēšanu, un ar rezultātiem bija ļoti apmierināts.

Esam iemācījušies piesaistīt daudz līdzekļu no fondiem un programmas, — no PHARE, no Latgales programmas. Esam izstrādājuši projektus un dabūjuši līdzekļus gan pagasta attīstības programmas izveidei, gan ģenerālplānojuma veikšanai. Tagad top projekts, lai piesaistītu līdzekļus komūnālajai saimniecībai, kuras atjaunošanai vajadzīgi ļoti lieli līdzekļi. Ir iesākti projekti par skolu renovāciju. Rušonas pamatskola atrodas nepiemērotā telpās, ko esam paredzējuši paplašināt, uzubūvējot piebūvi. Skolā jānomaina siltumapgādes sistēma, jumts. Līdzīga situācijā ir Gailīšu pamatskola, kurā gadus 50 nav bijis kapitālais remonts. Esam atguvuši īpašumu — Skudrīšu skolu, to atjaunošim izmantošanai. Piešķirām līdzekļus kapsētu sakārtošanai.

Pagājušajā gadā piedalījāmies projektā par vienotas informatizācijas sistēmas izveidi. Pagasta padomē ir interneta pieslēgums, kas dos iespēju saņemt ātrāku informāciju par dažādiem projektiem. Par projektā saņemtājiem līdzekļiem pagasta teritorijā uzbūvēts tornis, kas dos iespēju arī Rušonas pamatskolā izveidot interneta pieslēgumu. stingri sekotām budžeta ienēmumu un izdevumu dalai. Varbūt pirms vēlēšanām tas nav populārs lēmums, tomēr esam iesnieguši tiesā daļu no saviem parādniekiem — iestādes un uzņēmumus.

— Kam jūsu pagastā bija data prioritātē?

— Uzskatu, ka tā bija sociālā sfēra un uzņēmējdarbība. Par sociālo jautājumu risināšanu šeit jau daudz tika stāstīts. Attiecībā uz uzņēmējiem jāteic tā, ka mēs viņus centāmies iedrošināt, sniegt informāciju par to, kā un kur griezties, lai dabūtu naudu, palīdzējām sagatavot projektus. Trešā lieta, ko uzskatījām par prioritāti, bija izglītība. Lielu uzmanību pievērsām arī ielu un ceļu fonda naudas apsaimniekošanai. Labi sakārtoti visi lieklie pagasta ceļi. Pagastam ir arī savi meži un zeme. Tagad tiek veidota cilvēku grupa, kas varēs šos mežus apsaimniekot. Bet mazvērtīgās zemes platības esam nolēmuši apmērot.

Pagastā esošie ezeri ir triju veidu īpašums. Valstij piederošie publiskie, par kuru apsaimniekošanu noslēgti attiecīgi līgumi. Izniedzam zvejošanas atlaujas, to mērā pēc savstarpējas vienošanās — tikai vietējiem iedzīvotājiem, vai tiem, kuru īpašumi atrodas pie šiem ezeriem. Varbūt tādā veidā mēs ierobežojam tos, kuri nedzīvo mūsu pagastā, bet zvejetribetāju ir daudz, taču zivju pavairošana neveicas tik raiti un ir dārgs prieks. Lielākā daļa no ezeriem pieder pagastam, divi ir privātie. To apkārtējie iedzīvotāji izteica vēlēšanos ezerus nemērīt privātpāšumā, un pagasta padome viņu lūgumu izpildīja. Diemžēl pagastam pašlaik nav līdzekļu ezeru plašai apsaimniekošanai, un mēs aprobojāmies ar to, ka izsniedzam zvejas atlaujas un iekārējam nauku, no kurās uz Rīgu aiziet divas trešdaļas.

— Kā jums izdevās apvienot pagasta padomes un rājona padomes priekšsēdētāja pienākumus?

— Slikti. Ciest vairāk nācās pagastam. Šī sistēma jau kopš pāsa sākuma man ir šķitus nepārdomāta, un divās vietās ir grūti strādāt.

Visi septiņi Rušonas pagasta padomes deputāti uz jautājumu, vai izvirzīs savas kandidātūras nākamajām vēlēšanām, atbildēja apstiprinoši.

L.Rancāne

Foto: M.Rukosujevs

AKTUALITĀTES

LASĪTĀJI JAUTĀ

Jautājums. Mans dēls veica līgumā paredzēto darbu, par ko viņam bija paredzēta samaksā 10 lati. Taču viņš saņēma mazāk, jo no šīs summas bija ieturēts ienākuma nodoklis. Vai tas tiek ieturēts arī no līgumdarba veicējiem? Bez tam nodoklis tika ieturēts arī par iepriekšējiem mēnešiem, pamatojot ar to, ka tas nebija izdarīts.

Atbildi sniedza VII Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodokļu maksātāju konsultāciju daļas speciāliste Janīna Klindžāne:

— No ikviens fiziskās personas, kura nav reģistrēta kā nodokļu maksātāja, bet veic kādu darbu vai arī pārdomā kādu preci, ienākumu izmaksātāji ietur iedzīvotāju ienākumu nodokli 25 procentu apmērā no jebkuras summas, sākot no viena lata. Nodokli pārskaita budžetā, kā arī sniedz informāciju Valsts ieņēmu dienestam.

Tomēr tā kā šajā gadījumā liecas būtība nav zināma tuvāk, aicinu jautājuma autori uz konsultāciju Valsts ieņēmumu dienestā Preiļos, Raiņa bulvāri 24, 106. kabineta.

Jautājums. Atkritumu izgāztuvēs Saunas pagasta slēdzi. Solītas mašīnas atkritumu izvešanai nav. Pie mums, Lielajos Anspokos pat nav uzstādīts neviens konteiners. Kur likt atkritumus? Par to savākšanu mēs esam ar mieru maksāt.

Atbild Saunas pagasta padomes priekšsēdētāja Emīlija Kokorite:

— Pagasta padome piešķirā nauju 11 atkritumu konteineru pirkšanai. Tie ir dārgi un diemžel nevaram atlauties nopirkāt vairāk. Konteineri uzstādīti pie pagasta iestādēm, kā arī pie daudzdzīvokļu mājām. Arī par to izvešanu jāmaksā dārgi.

Jautājums par atkritumu savākšanu Lielajos Anspokos pārlaik tiek risināts. Ievadītas sarunas ar kādu uzņēmēju, kas to darīs.

Jautājums. Lielajos Anspokos nav uzraksta, ka šī apdzīvotā vieta tā saucas. Pat autobusa pietura ir «Uz pieprasījuma». Būjeti pērkam līdz Betišķiem. Kas mēs par Betišķiem, ja no laika gala esam dzīvojuši Lielajos Anspokos? Vēlamies, lai mums būtu šīs nosaukums.

Saunas pagasta padomes priekšsēdētāja Emīlija Kokorite paskaidroja, ka oficiāli pagasta padomē ar šādu līgumu neviens nav griezies. Tātad Lielo Anspoku iedzīvotājiem jāuzraksta vēstule, jāsavāc iedzīvotāju paraksti un jāiesniedz pagasta padomē.

Sagatavoja L.Rancāne

Kā būs ar garantēto minimālo ienākumu — 21 latu katram?

Kaut arī galigais lēmums nav pieņemts, kopumā valdība nav atteikusies no idejas, ka garantētajam minimālam ienākumam jābūt ne mazākam par 21 latu uz cilvēku. Starpība jāpie maksā no pašvaldību budžetiem. Šai kārtībai būtu jāstājas spēkā šī gada 1.jūlija. Valdība tādējādi grib izlikties «labā» pret tautu, bet pašvaldībām būs jākļūst par «sliktājām», jo to budžetos šādas naudas nebūs. Bez tam pabalsta gribētājam būs jātiekt galā ar izziņu kalniem.

«Tie tur sēž un negrib maksāt»

Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētāja vietniece Genovefa Uzulniece ir pārliecīnāta, ka pagasta budžetā nebūs tik daudz līdzekļu, lai atbilstoši valdības lēmumam spētu piemaksāt pabalstus visiem, kam mēnesī neiznāk 21 lats.

— Riebiņu pagastā ir 1700 iedzīvotāju, — teica Genovefa Uzulniece. — Apmēram pusei no viņiem būtu vajadzīgas šīs piemaksas. Pagasta gada budžets sāstāda vidēji 130 000 latu. Genovefa Uzulniece teica, ka viņai ir siltas prognozes un ir pārliecīnāta, ka uz pavasara pusē bezdarbinieku skaits pagastā palielināsies.

Jāņem vērā, ka pabalsta gribētājiem būs jāuzrāda visi ienākumi. Tas nenozīmēs tikai to, ka, izdalot algu uz visiem ģimenes locekļiem, uz vienu cilvēku iznāk mazāk par 21 latu. Jāpieskaita arī ienākumi par piena pārdošanu, par nodotiem mājlopiem, pārējie pabalsti. Nākšies aizpildīt izziņas, veselus pāriku kalnus. Kā zināms, par trūcīgu nevar uzskatīt personu, kurās

īpašuma vērtība pārsniedz 3000 latu. Tādā gadījumā daudziem pagasta iedzīvotājiem, kuriem ir labas personīgās mājas, pie pabalsta netik. Bet vai tad māju pārdomā nav noēst, Genovefa Uzulniece ir neizpratnē. Arī cilvēkiem, kuriem īpašumā ir desmit hektāri zemes, sanāk tie paši trīs tūkstoši latu. Tikai nekādu lielu peļņu no šiem hektāriem iegūt nevar.

Bez tam izziņas būs jāaizpilda pēc katriem trim mēnešiem. Sākot ar ceturto mēnesi, pabalstā piešķiramā summa samazināsies. Cilvēki nāks uz pagastu, prasīs valdības noteiktos pabalstus, bet mēs no viņiem — izziņas un papīrus, gala rezultātā piešķirot tikai dažus latus, saka Genovefa Uzulniece. Un kā vienmēr nāksies dzirdēt: «Tie tur pagastā sēž un negrib maksāt».

Kas negribēja strādāt, tie noteikti nestrādās

Rušonas pagasta padomes izpilddirektore Anna Zalāne uzskata, ka cilvēkiem būtu jārada iespējas strādāt nevis jāmaksā pabalsti.

— Ir viena daļa cilvēku, — teica Anna Zalāne, — kuri brīnumainā kārtā prot iztikt ar to naudu, ko saņem kā pabalstu bērniem. Ja turpmāk viņiem būs iespēja saņemt garantēto minimumu — 21 latu mēnesī, bet uz diviem — 42 latu, tad viņi neparko nemeklēs darbu un necentīsies strādāt. Neslēpšu, ka daļa no pagasta trūcīgajām ģimēm pieder šai kategorijai.

Rušonas pagastā saskaitīts, ka tādu iedzīvotāju, kuriem mēnesī iznāk mazāk par 21 latu, ir 810. Aprēķināts, ka pabalstos nepieciešamā summa sastādītu 72,9

un apbedīšanas pabalstu. GMI ieviešana paredz maksāt tikai vienu pabalstu (neviss četras), nodrošinot katrā ģimenes locekļa ienākumus līdz 21 latam mēnesi. Tomēr veids, kā ienākumus ieskaitīt piemājas zemi, lopus, saimniecības ēkas, tehniku, pašlaik vēl nav atrasts. LM nostāja šajā jautājumā ir viennozīmīga: ja pabalsta lūdzējam ir sava māja un zeme, kas nodrošina pamatvajadzību apmierināšanu, GMI nauda tam nepienākas.

jības ministrija neatteiksies no šīs idejas.

Būtībā palīdzība ģimēm ir laba lieta, teica Regīna Brice, taču šim nolūkam nauda ir jāatrod valstij, tai jānāk ar līdzfinansējumu. Vairāk jāpārdomā kritēriji, pēc kuriem piešķirt pabalstus. Strīdīgs jautājums ir par īpašumu. Garantēto minimālo ienākuma pabalsta deklarācijās ir prasītas ziņas par mājokli. Neviens savu māju ne-pārdomā, lai par saņemto naudu varētu iztikt.

Arī zemes īpašniekiem saimniecība negarantē ienākumus. No vienas puses, vai cilvēku var nosaukt par bezdarbinieku, ja apstrādā sev piederošo zemi? No otras puses, izaudzētais un saražotais nedod ienākumus. Bet vēl no cītakursa raugoties — arī pašu iztikšanai saražotie produkti ir ienākums. Šajās lietās pagaidām nav nekādas skaidrības. Pagastā pēc garantēto minimālo ienākuma pabalsta var griezties gan tas, kurš vaiga sviedros strādā savas zemes desmit hektāros un nespēj iegūt peļņu, gan arī tas, kurš zemi nekopī, un arī darbu nemeklē.

Regīna Brice teica, ka Pelēču pagastā pērn sociālajām vajadzībām izmaksāti 2900 latu. Tie bijuši pabalsti bēru gadījumos, skolēnu pusdienu apmaksāšanai, kā arī ārstēšanās izdevumu segšana. Pagasts kompensējis pusi no ārstēšanai iztērtiem līdzekļiem.

Tā nu iznāk, ka daļa no iedzīvotājiem ar cerībām raugās uz valdību, gaidot solīto garantēto ilgmēneša palīdzību, kura vienā otrā ģimēnē būs kā īsta debesu dāvana, bet pašvaldības to uzzem kā iespējamo savu budžetu krahу.

L.Rancāne

Dāņu eksperte konsultē veselības aprūpē

Divas dienas — 3. un 4. janvāri Līvānu novada bērnu un jauniešu konsultatīvajā centrā «Paspārne» darbojās dāņu eksperte veselības jautājumos Lis Alminde.

Dāņu eksperte padziļināja «Paspārnes» konsultantu zināšanas par veselības jēdzienu, ko nozīmē veselība dažādu vecumu, izglītības, socialā stāvokļa cilvēkiem, vai veselība ir slimības pretstats vai kaut kas vairāk.

Padziļināti tika apspriesti jautājumi, kuri vistiešāk saistīti ar veselību — ēšanas paradumi, dzīves stil, personīgā higiēna, fiziskā aktivitāte, veselīga dzīves uztvere, lietas un apstākļi, kas iespāido mūsu veselību. Tika apskatīta atšķirība starp veselības veicināšanu un slimību profilaksi un vēlreiz konkrētizēts «Paspārnes» galvenais darbības mērķis — palīdzēt bērniem un jauniešiem saglabāt

viņu vislielāko «brīvo kapitālu» — veselību, lai to varētu ieguldīt savas labklājības celšanā.

Sarunā ar centra darbinieciem

Lis Alminde pārrunāja problēmas, kas saistītas ar atkarību izraisošām vielām — alkoholu, cigaretēm un narkomāniju, izanalizējot šo vielu ietekmi uz veselību un uz jauniešu sociālo dzīvi. Atkarību izraisošā vielu ietekme uz jauniešu sociālo dzīvi šajā vecumā neapsaubāmi ir lielāka nekā ietekme uz veselību, atzina konsultatīvā centra vadītāja Marika Rudzīte.

«Paspārnes» konsultanti iepazīnās ar Pasaules Veselības organizācijas izstrādāto veselības veicināšanas programmu 21. gadsimtam «Health 21», kurā viens no mērķiem ir tieši saistīts ar jauniešu veselības veicināšanu. Apmācību noslēgumā Lis Alminde iepazīstināja ar pasaules vadošo ārstu apkopoto informāciju interntā (www.netdoctor.co.uk). Ik-

● Dāņu eksperte veselības jautājumos Lis Alminde (pirmais no labās) savā pieredzē dalījās ar Līvānu novada bērnu un jauniešu konsultatīvā centra «Paspārne» vadītāju Mariku Rudzīti (centrā) un darbinieci levu Garjāni. Foto: G.Kraukle

viens, kuram ir pieejama internetam, to var izpētīt un saņemt atbildes uz visdažādākajiem ar veselību saistītajiem jautājumiem. Lis Alminde apmeklēja arī fondu «Baltā māja» un iepazīnās ar projektu, kas saistīts ar dienas aprūpes centra veidošanu cilvēkiem ar garīgās attīstības traucējumiem Līvānos. G.Kraukle

LIKUMĪBA

Dārgās stirnas
kotlettes

14. janvāri patvalīgās medībās Upmalas pagastā tika nošauta sterna. Operatīvu informāciju «Novadniekiem» sniedza medību uzraudzības inženieris Vladimirs Prisjagins un Preiļu virsmežniecības virsmežķinis Māris Bondars.

Pirmsdien, 15. janvāri Preiļu virsmežniecības darbinieki saņēma operatīvo informāciju par 14. janvāri notikušām nelegālām medībām Upmalas pagasta Margitovā. Valsts meža dienesta (VMD) darbinieki sazinājās ar policijas iecirkņa inspektoru Arvīdu Onculi, kriminālpolicijas inspektoru Aivaru Upenieku un nekavējoties izbrauca uz notikuma vietu. To brīd vainīgie mednieki vēl nezinaja, cik dārgi viņiem izmaksās sternas kotlettes.

Apsekojot medību vietu, tika konstatētas asinspēdas, kā arī šaušanas pēdas un noskaidrots, ka nelegālajās medībās nomēdīta sterna. Kārtības sargiem un mežniekiem «palīdzēja» sniegs — pēc atstātajiem automašīnu riepu nospiedumiem radās aizdomas par to, kam automašīnas varētu piederēt. Uz aizdomu pamata tika aizturēts viens no līdzdalīniekiem, kas savu vainu nodarītājā neslēpa un atklāja arī citu malumēdiбу dalīnieku uzvārdus. Sternu nošavis šo medību vadītājs Upmalas pagasta Vanagu iedzīvotājs Osvalds Rūnāns, automašīnas, ar kurām nošautais dzīvnieks transportēts, pierder Jānim Purviņam un Antonam G.Kraukle

Aiztur nelegālo cukuru

5. janvāri ceļa posmā Daugavpils — Krāslava VID Latgales reģionālās iestādes (LRI) Muitas noteikumu pārkāpumi daļa, pieaicinot Organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanas biroju (ONKAB) un kriminālpolicijas darbiniekus, aizturēja 29 600 kg lielu cukura kravu bez dokumentiem, kuri apliecinā preču legālu pārvietošanu pāri LR muitas robežai.

Ar aizkavēšanos deklarē
15 cisternas benzīna

Pēdējā laikā valstī aktualizējies jautājums par muitas noteikumu pārkāpumiem, importējot akcīzes preces. Nozīmīgākie pārkāpumi galvenokārt notiek, importējot akcīzes preces no NVS valstīm. Nav izņēmums arī šis gadījums — kravas nosūtītājs ir Krievijas uzņēmums.

Kā konstatēja VID LRI Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļa, caur Zilupes muitas kontroles punktu importētās 15 cister-

Piedāvā aizdevumu

Līdz 20. februārim pašvaldībām iespējams pieteikties aizdevumu konkursam, zino Latvijas brīvības fonda (LBF) pārstāvē Linda Kovaljevska.

LBF piedāvā līdz 50 tūkstošiem dolāru lielus aizdevumus pašvaldībām konkrētu projektu veikšanai. Šogad fonds plāno konkursa kārtībā aizdot 170 tūkstošus dolāru.

Lai piedalitos konkursā, pašvaldībām jāiesniedz pieteikums Pasaules brivo latviešu apvienības

(PBLA) pārstāvniecībā Rigā. Informāciju var saņemt, zvanot pa tālruni 7282980 vai izmantojot elektronisko pastu pbl@latnet.lv., vai arī interneta lapā www.pbla.lv.

Procentu likme LBF aizdevumiem ir no trim līdz pieciem procentiem gadā — atkarībā no laika, uz kādu tie nemti. Minimālais kredita atmaksas termiņš ir viens gads, maksimālais — 10 gadu.

Fonda galvenais birojs atrodas Vašingtonā.

7.

Par statistiku un
puspatiesību

Ručevskim. Patvalīgajās medībās piedalījās arī Andris Paunīšs, Pēteris Šnepsts, Jānis Bartaševičs, Jānis Klavinskis, Ivars Prajevskis un Jāzeps Vaivods.

Šis gadījums speciālistu vērtējumā pieskaitāms nopietniem medību pārkāpumiem divu iemeslu dēļ:

1) medības notika bez medību platības nomas līguma un īpašas atlaujas, ko izsniedz VMD;

2) sterna nošauta ārpus medību termiņa. (Stirnu medību termiņš beidzas jau 30. novembrī).

Nodarītais zaudējums kopumā sastāda 700 latus, ko veido medību saimniecībai nodarītais zaudējums Ls 600 (zaudējums par nelikumīgu sternas nomēdīšanu Ls 300, kas dubultojas, ja dzīvnieks nomēdīts ārpus atlautajiem medību termiņiem, kā tas šoreiz arī notika) un produkcijas vērtība — Ls 100. Kā jau minēts, pārkāpumā iesaistītas 9 personas, no kurām divas nav mednieki. Gadījums tiks skatīts mednieku eksaminācijas komisijā, vairīgajiem draud izslēgšana no medniekiem, kā arī administratīvais sods pēc APK 80. panta 2. daļas, kas vairīgajam paredz sodu līdz 200 latiem ar vai bez ieroču konfiskācijas. Jāpiezīmē, ka par šādu pārkāpumu var iestāties arī kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 112. panta. Jācer, ka šis nepātīkamais gadījums liks apdomīties nelikumīgas gaļas tīkotājiem un atturētos no barbarskas ielašanās mežā dzīvē. Varbūt labāk uz tirgu nevis uz mežu?...

«Vietējā nedēļas avīze» 12. janvāri nopublicēja diagrammu, kurā norādītas dažu Latgales rajonu laikrakstu, kā arī «Vietējās nedēļas avīzes» tirāža. Pēc «Vietējās» domām, aina pašreiz esot šāda (skat. tabulas trešo aili).

Tas, ko «Vietējā» stāsta, it kā būtu tās personīgā darīšana, bet korekts izdevējs, sevi lielot, neatlausies to darīt, nopeļot citus. «Vietējā» diemžēl gājusi tieši šo ceļu, publicējot puspatiesus datus. Lietu tā, ka lielākā daļa Latgales rajonu laikrakstu iznāk divās

— latviešu un krievu — valodās. Un šo laikrakstu kopējā tirāža tāpēc ir uz pusi lielāka par to, ko norādījusi «Vietējā» (skat. tabulu). «Vietējā» gan savā tabulā kautrīgi — mazākiem burtiņiem uz gaišāka fona — min, ka ziņas ir par novada laikrakstu tirāžu latviešu valodā, nez kāpēc piemirstot krieviski lasošo tautas daļu.

Vēl interesantākus secinājumus var izdarīt, ja papēta šīs tabulas citas ailes. Ja «Rēzeknes Vēstis», «Ludzas Zeme», «Ezerzeme» lasa ktrs piektas sestais rajonā un pil-

sētā dzīvojošais cilvēks, tad «Vietējā», kura tiek izplatīta kā laikraksts Latgalei piecos rajonos, — tikai ktrs piecdesmitdevītais. Komētāri te, šķiet, lieki.

Latgales rajonu laikrakstu izdevēji — asociācijas dalībnieki savā darbībā ievēro lojalitātes principu pret visiem, kas nodarbojas ar avīzu un citu mēdiiju izdošanu. Publicējot šādus salīdzinājuma datus, «Vietējā» nav rīkojusies ētiski, maldinot lasītājus un reklāmēvējus.

Latgales rajonu avīžu tirāža un auditorija 2001. gada janvārī

Avīzes nosaukums	Rajons jeb mērķauditorija	Tirāža pēc «Vietējās» (latv., kr., v.) ziņām	Kopējā tirāža (latv., kr., v.)	Iedz. skaits pilsētā un rajonā	Uz cik cilvēkiem 1 eksemplārs
«Rēzeknes Vēstis»	Rēzekne	7711	14835	82123	5,54
«Novadnieks»	Preiļi	3506	3506	41722	11,9
«Ludzas Zeme»	Ludza	3017	6044	35112	5,81
«Ezerzeme»	Krāslava	1687	5610	36825	6,56
*	Daugavpils			157572	
«Vietējā»	5 Latgales rajoni	5904	5904	353354	59,85

* Daugavpils laikrakstus un to tirāžu asociācija nenorāda, jo Daugavpils iznāk vairākas avīzes. Tabulā minēts kopējais Daugavpils rajona un pilsētas iedzīvotāju skaits, jo «Vietējā nedēļas avīze» te saskata savu auditoriju.

Latgales izdevēju asociācija

Valsts sanitārā inspekcija apkopojuši kontroles rezultātus pārtikas aprites uzņēmumos

Valsts sanitārā inspekcija (VSI) apkopojuši rezultātus pagājušā gada nogalē realizētajam projektam «Pārtikas produktu ražotāja norādito uzglabāšanas apstākļu ievērošana objektos, kuru kontrole un uzraudzība ir VSI kompetēce».

Divos mēnešos, veicot kontroles pārtikas tirdzniecības (1245), sabiedriskās ēdināšanas (404) un pārtikas ražošanas uzņēmumos (82) visā Latvijā (pavisam kopā 1731), iipaša uzmanība tika pievērsta:

1) saldējamo un aukstumiekārtu esamībai, higiēnikajam stāvoklim un aprīkojumam;

2) ražotāja noteikto pārtikas produktu uzglabāšanas temperatūru un realizācijas laiku ievērošanai, produktu uzglabāšanas noteikumu — saderības — ievērošanai;

3) tika veikti uzņēmumu aukstumiekārtu temperatūras mērījumi, VSI veiktie mērījumi salīdzināti ar uzņēmuma aukstumiekārtu rādījumiem un atbilstību.

Analizējot biežākos un procēntuāli visvairāk konstatētos pārkāpumi, VSI secināja, ka pārtikas ražošanas, tirdzniecības un ēdināšanas uzņēmumos visā valstī eksistē līdzīgas problēmas, kas aktuālas aptuveni 25-30% (433-520) uzņēmumu.

■ Lielākā daļa uzņēmumu (94%) ir nodrošināti ar aukstum-

iekārtām, taču aukstumiekārtas joprojām nav aprikotas ar temperatūras mērišanas ierīcēm: sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumos — 29%, pārtikas tirdzniecības uzņēmumos — 18%, pārtikas ražošanas uzņēmumos — 20%.

■ Uzņēmumu aukstumiekārtas nav atbilstoši noregulētas vai ir pārslogotas — 23% (376).

■ Aukstumiekārtu higiēniskais stāvoklis neatbilstošs bija tikai 3% uzņēmumu, biežāk — pārtikas tirdzniecības uzņēmumos — 1,6% (28).

■ Netiek ievērots ražotāja noteiktais produktu uzglabāšanas temperatūras režīms — 30% (496), visvairāk pārtikas tirdzniecības uzņēmumos — 78,7%, kas lielākā daļā gadījumu ir uzņēmumu nepietiekosas paškontroles sistēmas organizēšanas rezultāts.

■ Vēl joprojām aptuveni 10% pārtikas aprites uzņēmumos netiek ievēroti produktu realizācijas termiņi, visbiežāk pārtikas tirdzniecības uzņēmumos — 8% (140).

■ Produktu uzglabāšanas saderība biežāk netiek ievērota pārtikas tirdzniecības uzņēmumos — 4,7% (82).

■ VSI secināja, ka visvairāk konstatēto pārkāpumu salīdzinoši ar pārējam objektu grupām ir pārtikas tirdzniecības uzņēmumos, proti, problemātiskākais objekts ir mazumtirdzniecība. Biežāk kon-

statētās pārkāpums — netiek ievērots produktu uzglabāšanas temperatūras režīms — 32% (390) uzņēmumos.

Salīdzinoši mazāk ir konstatēti pārkāpumi ēdināšanas uzņēmumos, un biežāk konstatēti pārkāpumi — nav uzstādītas temperatūras kontroles ierīces — 29% (94).

Pārkāpumi pārtikas ražošanas uzņēmumos konstatēti vēl retāk, un tipiskākais — netiek ievērots produktu uzglabāšanas temperatūras režīms — 30% (21) uzņēmumos.

Preiļu rajonā pārbauðes tika veiktas 71 objekti. Visās pārbauðes vietās saldējamo un aukstumiekārtu higiēniskais stāvoklis ir apmierinošs. 6 gadījumos atbilstoši pārtikas produktu sortimentam un daudzumam bija nepietiekami saldējamo un aukstumiekārtu, 16 uzņēmumos nav uzstādītas nepieciešamās temperatūras kontroles ierīces un netiek ievērots ražotāja noteiktais pārtikas produktu uzglabāšanas temperatūras režīms.

6 gadījumos neatbilst noteikumiem konstatētie aukstumiekārtu temperatūras mērījumi un produktu uzglabāšanas saderība, 3 gadījumos netiek ievēroti produktu realizācijas termiņi.

Solvita Ulmane,
VSI Izglītības un ārējo sakaru daļas galvenā speciāliste

PADOMI, APSVEIKUMI

Daudz laimes, mazo gavilniek!

LĪVA KOTĀNE apmeklē bērnudārza «Pasaciņa» 9. jeb sagatavošanas grupu, un 22. janvārī viņai paliks 6 gadi. Līva ir jauka un saprātīga meiteņa, viņa māk lasīt un stāsta, ka to iemācījusies tieši bērnudārzā. Viņai patīk lelles, bet svētkos labprāt saņemtu lielu un mīkstu lāci. Dzimšanas dienā kopā būs visi mājinieki, ciemos tiek gaidīta ierodamies arī Līvas krustmāte Liene.

ARTURS IVANĀNS 24. janvārī svinēs 7. dzimšanas dienu. Viņš apmeklē b/d «Pasaciņa» 8. grupu, jau mācās lasīt un pazīst arī krievu burtus. Viņš ir atraišs zēns, interesējas par visu, ļoti daudz zina. Arturam vislabāk patīk tehnika, arī savos zīmējumos viņš labprāt attēlo mašīnas, bet dzimšanas dienā gribētu saņemt tetri.

EGIJA PATMALNIECE arī apmeklē b/d «Pasaciņa» 6. grupu. Egijs ir laba dziedātāja un viņai patīk peldēt, tādēļ īpašu prieku sagādā baseina apmeklējumi. Vēl Egijs labprāt spēlē klavieres, bet savu 4. dzimšanas dienu sagaidīs 30. janvārī. Egijs dzimšanas dienā sveiks ne tikai tētis un māmiņa, bet arī abas vecmāmiņas — Runci un Nīcgales babas.

KRISTĪNE PLIVDA 30. janvārī svinēs savu 7. dzimšanas dienu. Viņa ir gudra un prātīga meiteņe, kā nekā, rudenī Kristīne uzsāks skolas gaitas. Audzinātāja Janīna Brakovska stāsta, ka Kristīne labi padodas dziedāšana un dejošana. Vakaros pēc bērnudārza viņa dzied ansamblī «Lāsītes» un dejo «namīņa» deju kolektīvā. Kristīne prot izteiksmīgi deklamēt dzejolus, viņai ļoti patīk zīmēt. Kristīne ir arī brālītis Jancis, kurš gan vairs nav auklējams, jo pats iet bērnudārzā.

Novadnieks
Sestdiena, 2001. gada 20. janvāris

INTERESANTI

Cilvēka mati

Ja cilvēks regulāri apmeklē frižieri, tad dzīves laika nogrieztumu garums sasniedz 9-10 metrus.

Elektroniskais kakis

Japānas kompānija «Omron» radījusi robottu — pūkainu kakīti. Mikroprocesori un mikroshēmas ļauj tam izturēties kā istam kakīm. Elektroniskais kakis īaud, iurrā, mostas un aizmieg. Kakīša radītājs Tošihiro Tašima ir pārliecīnāts, ka viņa radījums pieradinās cilvēkus pret robotiem attiekties tāpat kā pret dzīviem radījumiem. Kaķi sauc Tama, tas atsaucas uz savu vārdu un uztver savu saimnieka noskaņojumu. Tas var izrādīt savu apmierinātību, dusmas, antipātījas, bailes un pārsteigumu.

Meteorīts, kas vecāks par Sauli

NASA zinātnieku rokās nonākušas reta meteorīta atlūzas, kas nokrita Kanādas teritorijā. Tā veccums tiek lēsts par 4,5 miljoniem gadu vairāk nekā Saules sistēmai. Zinātnieki cer atrast amīnoskābes, kas ir pamatl materiāls dzīvo organismu uzbūvei, kā ar citus ķīmiskus savienojumus. Tāds atradums ļaus noskaidrot, vai ūdens un cīti ķīmiskie dzīvības priekšvēstnesi uz Zemes nonāca ar meteorītiem un ko mētām.

Audz laimīgs, mazais! levērosim tēvu un tēvutēvu gudrības

Taisijas Nikitinas meitiņa šajā pasaulei ieradās 16. janvāri. Mazulītei dots vārds Viktorija. Meitene ir pirmais bērns preliešu Taisijas un **Ričarda** ģimenē, kā arī pirmais mazbērns visiem vecvecākiem — Jevdokijai un Ivanam, Žannai un Genādijam. Abas vecmāmiņas tikai pirms pāris gadiem pārkāpušas 40 gadu slieksni. Taisija mācās Rēzeknes augstskolā. Nokārtoju eksāmenu sesiju, pēc tam piedzima meitiņa, stāstīja jaunā māmiņa. Pavasarī viņa augstskolu pabeigs.

Abas māmiņas teica siltu palīdes ārstiem Larisi Bogdanovai, Jurim Klaviņam, vecmātēm Mārtiņi Zīmeli, Elijcījai Valainei, Lūcījai Tropai.

L.Rancāne
M.Rukosuļeva foto

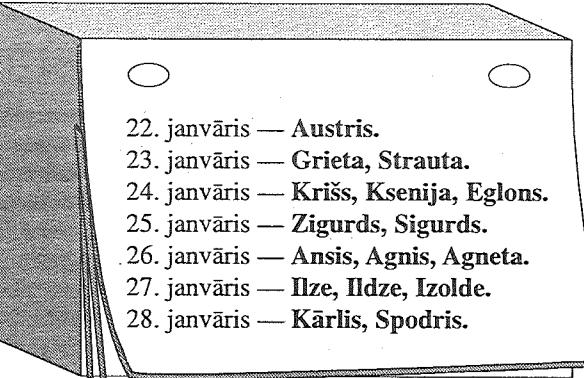
Kā kopt rokas un kājas ziemā

Ja roku āda ir sausa un saplaisājusi (ziemā, diemžel, tā gadās diezgan bieži), var izlīdzēties šādi:

● rokas ietin salvetēs, kuras samērcētas siltā augu eļļā, virsū uzvelk kokvilnas vai vilnas dūrainišus. Pēc stundas vai pusotras dūrainišus un salvetes noņem, bet eļļas paliekas ierīvē ādā. Pēc tam rokas noslauka flanča salvetē;

● nem divus ar visu mizu vārītus kartupeļus, sarīvē un samaisa ar divām tējkārotēm gurķu vai citronu sulas. Silto masu biezā slāni liek uz rokām un pārkāj ar celofānu. Pēc 15-20 minūtēm masu noskalot ar ūdeni, bet rokas rūpīgi ieziež ar jebkuru barojošu krēmu.

● Ja stipri nosalušas jūsu kājas, asinsriti var uzlabot vannošana: 1 litrs vārīta ūdens, 2 ēd. karotes priežu pumpuru un 1 ēd. karote etiķa.

22. janvāris — Austris.
23. janvāris — Grieta, Strauta.
24. janvāris — Krišs, Ksenija, Eglons.
25. janvāris — Zigurds, Sigurds.
26. janvāris — Ansis, Agnis, Agneta.
27. janvāris — Ilze, Ildze, Izolde.
28. janvāris — Kārlis, Spodris.

Atceros, kā uzvedības normas tika mācītas jau agrā bērnībā, — ka karote jāturi labajā rokā, ka tā jāturi parizi, nevis jāturi iežmiegtā kulakā. **Māciņa konfekšu papīrus** mest «miskastē» nevis zemē. Vēl māciņa to, ka sēdvieta jāpiedāvā vecākiem cilvēkiem, un to, ka jaunākais vienmēr pirms sveicīna vecāko, vīrietis pirms sievieti, bet meiteņe — kungu gados. Māciņa to, ka iela jāpāriet pie zaļas gaismas utt.

Šodien etiķetes ievērošana ir dzīves nepieciešamība, kas palīdz kārtot darba jautājumus, uzlabot attiecības ar lidzcilvēkiem. Un, ja kāds domā, ka viņš, ievērojot etiķeti, pazemo sevi, tad viņš rūgti maldās.

Un šīs vienkāršas lietas, kas zināmas jau kopš bērnības, ir jāskaidro un jāatlādā. Tāpēc arī «Novadniekā» varēsiet lasīt par to, kā jāuzvedas labi audzinātam cilvēkam, ko drīkst darīt un ko nedrīkst darīt, kas ir labi un kas ir slīkti, kas ir pareizi un kas nepareizi.

Sāksim ar iepazīšanos

Neviena iepazīšanās nenotiek bez iemesla. Obligāti nav jāiepazīstas ar nejaūšiem ceļa biedriem vai ar tiem, kuri mums atrodas blakus ēdot maltī vai dzerot kafijas tasīti. Taču, ja jūtāt, ka rodas

simpātijas, droši varat iepazīties. Ir tiešā, kad katrs pats stādās priekšā, un pastarpinātā — ar starpnieka palīdzību veiktā iepazīšanās. Starpnieks lietišķā sarunās un oficiālos kontaktos iepazīstina sabiedrību ar atnācēju, nosauc viņa vārdu, un jaunpienācējam dara zināmu, kas ir klātesošie.

Lietišķās attiecībās dzimumam un vecumam nav nozīmes, visu nosaka dienesta stāvoklis.

Pieņemot darbā vecāku vīreti, viņu iepazīstina ar gados jaunu priekšnieku, tāpat pirms min sievietes vārdu, iepazīstinot ar priekšnieku. Pirms roku sniedz tas, ar kuru jūs tiekat iepazīstināts.

«Visu tikumu pirmsākums ir etikete.»

Konfūcijis

Ja vīrietis tiek iepazīstināts ar dāmu, viņam ir jāpieceļas. (Izņemot vecu vai slimu kungu, ļoti augstu amatpersonu).

Jūs jau norātatāt, ka iepazīstoties jāievēro zināma kārtība.

Vīrietis tiek stādīts priekšā sievietei.

Persona, kas sabiedrībā ieņem zemāku stāvokli, tiek stādīta priekšā personai, kura ieņem augstāku sabiedrības stāvokli.

Jauns cilvēks tiek stādīts gados vecākam.

Vienu cilvēku stāda priekšā saiedrības grupai.

Ja ļoti jauna sieviete tiek iepazīstināta ar gados stipri vecāku vīreti vai arī tādu, kurš ieguvis augstu sabiedrisko stāvokli, sieviete tiek stādīta priekšā pirmā.

Iepazīstinot ar precētu pāri, tāpat netiek ķēmēts vērā priekšno teikums sieviete — vīrietis, be gan sieva un vīrs tiek stādīti priekšā pretējai pusei.

Iepazīstinot atkarībā no situācijas jānosauc iepazīstamā ieņemamais amats un uzvārds vai arī, ja iepazīstināšana notiek jauniešu sabiedrībā, vārds un uzvārds.

Turklāt iepazīstinātājam allaž būtu jāpasaka kaut kas raksturīgs par priekšā stādāmo, tad ir vieglāk atraš kopēju sarunas tematu.

Nesniedz roku pāri galdam.

Sasveicinoties nedrīkst sniegt roku nenovalket cīmu. Sieviete drīkst nenovalkt cīmu no rokas.

Sasveicinoties vīrietis pāceļ galvassēgu.

Sasveicināties nedrīkst ar slapju vai sasviđušu roku.

Ja kāds sveicīna tavu pazīju, tad arī tev jāatbild uz sveicīenu pat tad, ja šis cilvēks tev nav pazīstams.

Nākošreiz par telefona sarunām.

Anita Muzikante,
krāsu un stila
konsultante

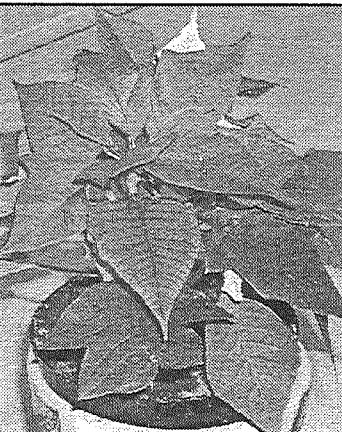
Rakstā izmantoti materiāli no Vladimira Kincāna grāmatām «Etikete» un «Lietišķā etikete un protokols» un Sirkas Lasilas «Jaunā zelta uzvedības grāmata»

UZZINĀS, IZKLAIDE

Vai dāvana ziedēs arī nākamajos Ziemassvētkos?

Kad Ziemassvētkos saņemtās dāvanas apēstas, ieliktas aiz sekcijas stikla vai skapī, uzvilktais vai izsmaržotas, vēl paliek viena, kura saņēmējam ar domīgu seju liek staigāt no vienas palodzes pie otras. Un meklēt labāko vietu skaistajai Ziemassvētku zvaigznei — puansetijai vai eiforbijai. Daudzi pieturas pie uzskata, ka šī puķe mājas apstāklos dzīvo tikai vienu sezonu. Ka no Meksikas nākušajai skaistulei neprotam izdabāt, un reiz uzziedināt to vairs nav iespējams. Taču ir cilvēki, kuri pacietību puķe atalgo, tā pie viņiem aug daudzus gadus un bagātīgi ied. Kaut gan runāt par ziedēšanu nebūtu īsti pareizi. Puķes sarkanās, zvaigznes stariem līdzīgi izvietotās iekrāsotās lapas tikai ieskauj īsto ziedēnu no visām pusēm. Puansetija var būt ar dažādu krāsu lapām: sarkanām, persiku, krēmkrāsas, baltām.

Veikala «Astra» pārdevēja floriste Sarmīte Podskočija, zinādama principus, kādi valda liela jā ziedu audēšanas un tirgošanas biznesā, arī uzskata, ka importētās podu puķes ir sagatavotas vienas sezonas ziedēšanai. Pārziedēja, met ārā un pēc jaunu. Tomēr mūsu laudis to puķi, kuru ienesuši vās mājās, vēlas kopt, audzēt lielu un par to priecāties ilgi. Speciālajā literatūrā ir daudz padomu arī par puansetijas kopšanu. Sarmīte Podskočija stāstu:

— Puansetijas jānovieto gaišā vietā. Optimālā temperatūra — 16-20 grādi. Patīk trūdvieļam bagāta, viegla augsne. Regulāri jālaista, tomēr nedrīkst saliet par daudz. Derīgi reizēm aprasināt. Sarkanās lapas turēties 2-3 mēnešus (nemot vērā, ka vismaz 2-3 nedēļas tās jau bija līdz nonākšanai veikalā). Pēc tam lapas kļūst zaļas. Vasarā no tiešiem saules stariem puķe jāpasargā. Ieteicams to pārstādīt lielākā podā. Puķe jāmēlo. Noder «Vito» vai «Kemira» mēslojums. Kad puķi gatavo uzziņēšanai, mēslošanu pārtrauc. Pirms ziedēšanas puķei vajadzīgs miera periods. Kādu laiku to patur tādā režīmā, ka gaismā puķe atrodas tikai 10 stundas, bet pārējo laiku — tumsā. Puķi var noēnot, tai uzlieket papīra tūtu. Kad lapiņas sāk iekrāsoties sarkanās, noēšanu pārtrauc.

Lai puķe veidotos krūmā, tā

jāapgriež. Var nogriezt līdz pusei, vai par trešdaļu.

Atliek cerēt, ka aizvadītajos Ziemassvētkos saņemtā dāvana ar skaistām krāsām jūs priečēs arī nākošajos.

Hiacinte — mīlestības puķe

Tālredzīgākie jau noskata dāvanas Valentīna dienai. Kaut gan podiņš ar smaržojošu hiacinti vienlīdz labi der kā dāvana mīlotam cilvēkam gan gadu mijā, gan Valentīna dienā, gan visos citos svētkos. Saņemot ziedošu hiacinti, atliek par to priečāties un kārtīgi laistīt. Kad puķe pārziez, laistīt vajag minimāli. Jāgaida, kamēr nokaltis tās lapas. Pēc tam sīpolu izstāda dārzā. Ja tas būs pavasari, iespējams, ka hiacinte izdzīs asinus un pat no jauna uzziedēs. Bet dažreiz tā izvēlē atpūtu un no jauna saules gaismu ierauga tikai nākamajā pavasari, iepriecinot kopēju arī jaunu ziedu.

Hiacinti var nopirkt arī pumprā. Atkarībā no temperatūras pumprās pēc pāris dienām uzziedēs. Paturot vēsākā vietā, dāvināšanas prieku var aiztaupīt uz pāris nedēļām.

Hiacintes bagātīgi jālaista. Tās jāpiesien pie mietīņa vai arī jāpārstādā lielākā podiņā. Ja ir zīema un zemi nevar dabūt, tad hiacinti var pārvietot uz podu, kurā to balsta smiltis, akmentiņi, oli.

L.Rancāne

Tik daudz piesauktā līdzēnā spēles laukuma un vienādo biznessa noteikumu būvniecībā nav. Untajā daudzējādā zīņā vainojami paši celtnieki, kas vairo, melo un nevis sadarbojas, bet pretdarbojas cits citam, turklāt nevar vienoties par dempinga izbeigšanu, tādējādi kroplojot konkurenci ne tikai savā jomā, bet ekonomikā vispār.

Latvija vājā turas nākotnes zirgā

Bieži, kad uzņēmēji tiekas ar varas pārstāvjiem, viņi tiem vaicā; kas būs rītdien, pēc gada, pēc pieciem, pēc 10 gadiem, lai mēs zinām, ko darīt, vai vispār ir vērts turpināt iesākto? Kurp ies Latvija, kas tai ir un vai lemts, kas mums ir un kas nav iespējams — šie jautājumi ir mūsdienīgi un ļoti aktuāli.

Igaunijai vidutājas loma Baltijā

Igaunu panākumi izskatās lielāki par dienvidu kaimiņu sasniegto tikai laika vērtējumā. Igaunijai ir gods būt par trepjū pirmo pakāpienu. Attīstībai izlīdzinoties, būtisks kļūst ikviens pakāpiens jeb Baltijas reģions kopumā. Tā uzskata vadošā igaunu biznesa žurnāla galvenais redaktors.

Ziloņa aplenkšana jeb nevienam nav monopola uz patiesību

Zināmā mērā Latvijas biznessa valda mačo stilis, kas atspoguļo viedokli, ka biznesā nekāda ētika nav nepieciešama. Talantīgs uzņēmējs, kurš zina, kā taisīt naudu, bieži neko nezina par organizācijas psiholoģiju. Lai veidotu liela mēroga biznesu, ir jāzina, kā modelēt un attīstīt tā organizatoriskostruktūru.

Latiem kaisītais ceļš uz viņpasauli

Viens no kontrabandas veidiem, izrādās, ir nelegāla kapakmeņu ievešana, to tirgotāji piedāvā lētāku preci un nosit cenu. Savukārt mūsu zārcinieki savu produkciju sākuši eksportēt. Kas īstī

vismaz 3 gadi. Tomēr Alekss Selbijs, piepalīdzot Kembridžas universitātes pētniekam Oliveram Riordanam un nemot palīgā datoru, to paveica gada laikā. Laimīgais matemātikis atzīst, ka uzdevums bijis grūts, jo vairākkārt viņš nonācis strupceļā. Tomēr, uzlabojot datorprogrammu, viņš spēja to paveikt.

Saliek puzli un saņem miljonu

32 gadus vecais bezdarbnieks matemātikis Alekss Selbijs saņēma vienu miljonu sterlinu mārciņu, jo viņš spēja atrisināt rēbusu «Mūžiba». Tas sastāv no 209 gabaliņiem, kuru augša un apakša ir vienā krāsā, taču katram ir dažāda lenķa septīnas līdz vienpadsmit malas. Tā radītās uzskatīja, ka pužla salikšanai būs nepieciešami

notiek ar kapiem saistītajā biznesā? Cik privāts, iesīgs un ko-rekts tas ir?

Administratīvais process pret ierēdnīju patvalu

Nav taisnība, ka ierēdnīm neko nevar padarīt, jo viņam vienalga piederēs pēdējais vārds. Jau piecus gadus spēkā ir Ministru kabineta apstiprinātie Administratīvo aktu procesa noteikumi, kas jāievēro visiem ierēdnīem un arī amatpersonām, kās nav ierēdnī, gan valsts, gan pašvaldības iestādēs Latvijā.

Ziemas prieki kalnos

Latvijā kalnu slēpošana ir viena no populārākajām masu sporta aktivitātēm. Tas ir paradoksāli divu iemeslu dēļ: pirmkārt, mūsu visai līdzēnājā zemītē nav nekādu daudz maz ievērojamu kalnu, pat ne pakalnu; otkārt, Latvijas ģeogrāfiskais izvietojums ir vienkārši katastrofāls ziemas sporta cie-nītājiem.

«Zilite» un «Ezis» janvārī

«Zilite», atgādinām, kopš pērnā gada nogales, saglabājot agrāko nosaukumu, tagad ir ŽURNĀLS BĒRNIEI PAR DABU.

Janvāra numurā Ilmārs Tīrmanis aprakstījis gandrīz neticamu atgādījumu ar zivju dzenīti. Mihails Pupiņš, Daugavpils zoodārza vadītājs, atklājis cilvēku pieradinātas žurciņas izjūtas. Guntis Eniņš rāda fantastiskus leduskritimus Gaujas nacionālajā parkā. Ingmārs Līdaka no Rīgas zoodārza ziņo par zemeslodes otras puses dzīvniekiem, kuriem tagad ir vasara. Dabas fotogrāfs Andris Eglītis atvedis sniega leopardu no Helsinku zoodārza. Bet māksliniece Irēna Lūse māca bēriem izgatavot šī lielā kalnu kaču seju.

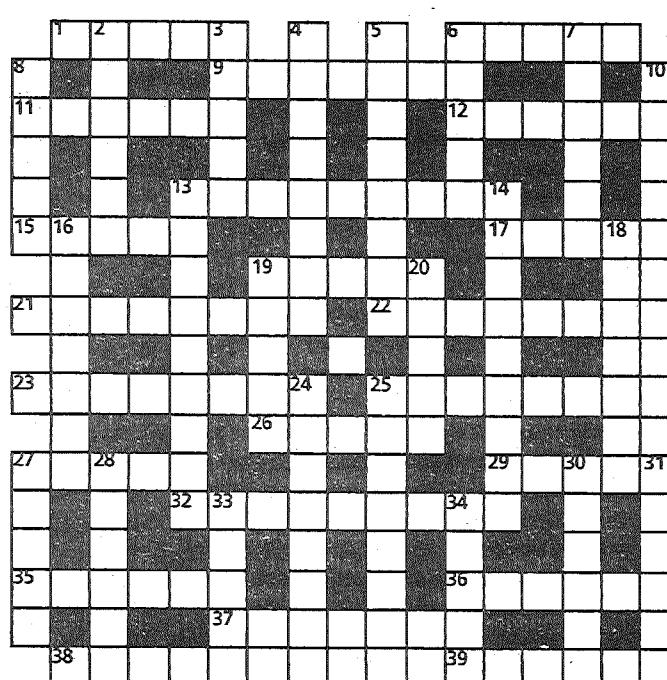

Bet žurnālā maziem bēriem «Ezis» fotogrāfs Andris Eglītis publicē dabas rakstu fotogrāfijas, kurās bēriem jāatšķir purva bruņrupuča bruņas no kluburčuškas pavēderes, zirgskābene no mākoņa Saulrietā, leduspuķes logā no aizsaluša strautiņa utt.

Turpinot dabas tēmu, «Ezis» atrodama arī «Kukaiņu kalendāra» pirmā lappusē, kurā aprakstītas bities un teikai par skudrām.

Bēriem, kas apmeklē bērnu-dārzu un patīk kolektīva jautriņa, īsti pa prātam būs žurnāla jaunā nodalā «Pagalma blēnas» un, protams, konkursa «Notikums bērnu-dārza» labākie zīmējumi un stāstiņi.

Tiksīmies atkal februārī!

Horizontāli: 1. Īpašas formas tērauda paliktnis metāla kalšanai. 6. Pagastu centrs Valkas rajonā. 9. Zirgu skriešanas sacensības noteiktās distāncēs (dsk.). 11. Apsūbejums uz vara, bronzas vai misiņa priekšmetiem. 12. Mugurkaulnieku pāra izvadorgāni. 13. Aizsprostojumi no dažādiem priekšmetiem ielu cīnām. 15. Priekšmets tīklu lāpīšanai. 17. Gliemežvāki, ko Āfrikā agrāk izmantoja par maksāšanas līdzekli. 19. Priekšlaicīgas. 21. Zemākā apakšvirsnieka dienesta pakāpe dažās armijās. 22. Strīpains. 23. Ierīces ritōšā sastāva pārvadišanai no viena sliežu ceļa uz otru. 25. Stiegru kopums dzelzsbetona. 26. Sakrāli. 27. Nemierigi šurpu turpu skraidīt. 29. Nespēcīgas, vārgas. 32. Dailava. 35. Metāla plāksnītes, kas aizvieto monētas. 36. Blīva saistaudo veidošanās kādā orgānā, kur tie aizņem specifisko audu vietu. 37. Vījīgi, atspīri. 38. Hazāru kaganāta galvaspīste 8.-10. gs. 39. Augļu dzērieni.

Vertikāli: 2. Indiānu tautība Meksikā. 3. Rīks adišanai. 4. Naftas smago produktu pārstrādes process. 5. Uz valsts kasi attiecīgais. 6. Latvijas fotomākslinieks (dz. 1933. g.). 7. Stārkā dzimtas putns Āfrikā, DA Āzijā. 8. Svētās vērās senajiem ēģiptiešiem. 10. Jūrmalas pilsētas daļa. 13. Mākslinieks, kurš attēlo kaujas ainas. 14. Steviete ar pilnīgi nodzītiem matiem. 16. Tehniskas ierīces, kas sastāv no vairākiem elementiem. 17. Kūrortpilsēta Jaunzēlandē, Ziemeļsalā. 19. Bezdzībeni. 20. Zodiaka zvaigznājs. 24. Dod labdienas. 25. Pamestas. 27. Atkārtoti, ar šiem starplaiķiem. 28. Sist. 30. Noskaņojums, garastāvoklis, pašsajūta. 31. Sporaugi. 33. Neapgērbta. 34. Ūdenstilpnes daļa, kas iestiepusies krastā.

Sastādīja D.Strole (Liepāja)

Atbildes

Kā vērtējat ģimenes ārstu modeli medicīnas aprūpē?

Marija Zusāne
no Preiļiem:

— Esmu apmierināta. Mana ģimenes ārste ir Lubo-va Kirsanova, apmeklēju privātpoli-klīniku «Lāzers». Ar nosūtījumiem problēmu nav bijis, veikt kardiogrammu un nodot asins analīzes varu turpat poliklinikā.

Pēteris Godļevskis
no Stabulnieku pagasta:

— Man ne visai patīk jaunā sistēma, visur vajag nosūtīju-mu. Mans ģimenes ārsts strādā Galēnos, bet pie speciālistiem ir jābrauc uz Prei- liem. Agrāk brīvāk

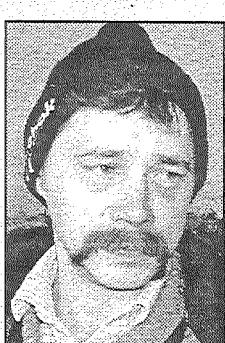
varēja tikt pie ārstiem, iepriekš pierakstīties un ej. Tagad vispirms jābrauc pie ģimenes ārsta pēc nosūtījuma, pēc tam vēlreiz — pie speciālista. Es jau to sistēmu tik labi nezinu, atbraucu pie acu ārsta, bet tur bez nosūtīju-ma nevar tikt. Jābrauc, jātērē laiks, arī nau-diņas zēl — maizes kukulis iznāk.

Nadežda Gvozdeva no Riebinu pagasta:

— Pie ārstiem ejam diezgan reti, taču mani ģimenes ārstu sistēma tomēr īsti neapmierina. Cilvēkiem no tā ir tikai vairāk neērti-bu. Piemēram, ģi-

menes ārsts pieņem no rīta, bet ginekologs vai acu ārsts — pēcpusdienu. Pilsētnieki varbūt to tā neizjūt, bet lauciniekim tas ir neizdevīgi, jātērē ilgs laiks, dažreiz jābrauc pat vairākas reizes.

Jānis Repše no Aglonas pagasta:

— Es esmu ap-mierināts, man pret jauno kārtību nekādu pretenziju nav. Lai gan dzivoju Aglonas pagastā, un pie ārstiem braucu vi-dēji mēnesi reizi, nekādas neērtības

neizjūtu. Nosūtījums pie speciālista man nekad nav atteikts.

Veneranda Sausiņa no Preiļiem:

— Man ir grūti at-bildēt uz šo jautāju-mu, jo arī pati strā-dāju medicīnā. Do-māju, ka nekļūdišos, ja teikšu, ka cilvēkam tagad pie ārsta nokļūt ir sarežģītāk. Ja cil-vēks dzīvo pagastā, viņam vispirms jābrauc pie savu ģimenes ārsta uz pagastu, bet pēc tam uz Preiļiem nodot analīzes vai veikt rentgenuzņēmumu. Daudz slimoi tieši gados vecāki ļaudis, kas reformās neorientējas un īsti tās neizprot, nereti atbrauc uz pilsētu, bet nosūtījuma līdzi nav.

G.Kraukle

Foto M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

A/s «Latvijas Gāze» rīko lietotā autotransporta izsolī ar augšupejošu soli. Izsolē nodotā kustamā manta.

A/s «Latvijas Gāze» un SIA «Latvijas propāna gāze» īpašums.

Izssoles vieta un laiks:

2001. gada 29. janvāris plkst. 13.00 a/s «Latvijas Gāze» telpās Rīgā, Vagonu ielā 20.

A/s «Latvijas Gāze» autotransportu var apskatīt 26. janvāri no plkst. 9.00 līdz 16.00 Vagonu ielā 20, kā arī izsoles dienā.

SIA «Latvijas propāna gāze» autotransportu var apskatīt 2001. gada 26. janvāri Bolderājā, Zilā ielā 20. Informācija un reģistrācija izsolei — Rīga, Vagonu ielā 20, 309. kabinetā, tālr. 7041618, 7369940.

Automašīnas markas —

RAF, GAZ, ZIL, MAZ.

Autotransporta realizējamā cena no Ls 72 līdz Ls 800.

Pastāvigi iepērk zāģbalķus:

Egles (6,7 m — Ls 23; 3,4 m — Ls 20), priedes (Ls 15-17), lapu koku (Ls 8).

Tālr. 9403537, 1-5381120.

Dziedniece Valentina Kuļešova palīdzēs jums atrīvoties no dažādām slimībām, kā arī palīdzēs atrisināt ģimenes, liekā svara un alkohola problēmas; veiks darbu ar fotografiju, darbu ar mājlopiem; kodēs uz veiksmi; biznesa problēmas.

Pieņems 26. janvāri Preiļos, Raiņa bulvārī 24 (3. stāvā) no plkst. 10.00 līdz 12.00. Izzinas pa tālr. 1-4121744, 9463493, Cēsis.

Liela izvēle! MĒBELES pēc pasūtījuma!

Virtuves, guļamistabas garnitūras, sekcijas, mīkstās mēbeles un daudzas citas.

Razotas Polijā un Vācijā. Garantija. Piegāde bez maksas.

Tālr. 9443267.

Firma «Ratta» pērk un pārdod privatizācijas un zemes kompensācijas sertifikātus.

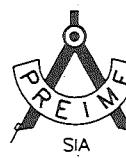
Preiļos, A.Paulāna 3a, tālr. 22202, Livānos, Rīgas 45/45, tālr. 42892.

Pārdod MEŽU (6 ha).

Tālr. 32208.

Pērk lapu koku cirsmas.

Cienījamie klienti!

Darbību uzsākusi

licencēta

mērniecības

firma «PREIME».

Mēs piedāvājam

šādus pakalpojumus:

- zemes īpašumu uzmērīšana un ierādišana gan pilsētās, gan pagastos;
- zemes robežu plānu izgatavošana;
- ja jūs pērkat vai pārdodat zemes īpašumu, mēs veiksim kadastrālo uzmērīšanu;
- palīdzēsim zemes un ēku īpašumu reģistrēt Zemesgrāmatā;
- topogrāfiskā uzmērīšana atbilstoši būvnormatīvu prasībām;
- inženierēodzēskie darbi — apakšēmes komunikāciju uzmērīšana; zemes darbu apjomu noteikšana; trašu nospraušana; aggregātu līmetnošana u. c.;
- īpašumu pirkšana un pārdošana.

Darbus veicam ātri un kvalitatīvi.

Adrese: Preiļi, Daugavpils iela 31, tel. 22090, mob. tel. 6555753.

Mēs strādājam darba dienās no 8.30 līdz 17.30.

Pārdod

Mazda-626, 1986. g., dīzelis, 1250 \$, Subaru Legacy 4x4, 1990. g., 2450 \$, Fiat Tipo, 1988. g., 1300 \$. Tālr. 6592786;

Renault Megane 1,4 cm³, 1997. g., signalizācija, 5000 \$. Tālr. 21585, 9443577;

jaunu horizontālo lentzaģi. Tālr. 6550502;

bīsi TOZ-34 P, karabinī CM-2 ar optiku, pistoli «Bravning». Tālr. 22632;

dīzeldegvielu. Tālr. 9787553.

Perk

GAZ-21-24-53, M-412 dzīnejus jebkādā stāvoklī. Tālr. 9617260;

GAZ-53 B. Tālr. 22380, 9361600.

Iztre

telpas Preiļos. Tālr. 44490.

Meklē darbu

gāzelektrometinātājs, virpotājs. Tālr. 24690.

Iepērkam mājlopus kaušanai.

Tālr. 32279.

SIA «Ranko» par augstām cenām iepērk mājlopus.

Noformē subsīdijas. Samaksa uz vietas. Tālr. 42807, 46384, 44179, 9161121.

Z/s «Vidsētas» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas.

Samaksa uz vietas. Tālr. 55645, 55796, 55649, 1-6563019.

Iepērkam dzīvsvarā govīs, jaunlopus, pienu telus, aitas un cūkgalu.

Samaksa uz vietas. Tālr. 23621, 24414.

Par augstām cenām izbraucam un iepērkam govīs, bullus, teles, cūkas un aitas dzīvsvarā.

Samaksa uz vietas. Noformējam subsīdijas. Tālr. 54 53480, 54 34420, 9629167 visu diennakti.

Iepērkam teles, bullus, govīs, pienu telus, aitas un zirgus.

Cenas augstas. Tālr. 54621.

SIA «Piebalgas tekstiils» vilnas maiņas punkts riko izbraukumu: 23. janvāri 8.30 Siliņkalnā, 9.00, Galēnos, 10.00 Stabulniekos, 10.30 Polkoronā, 11.00 Smelteros, 12.00 Priķuļos, 13.00 Līčos, 14.00 Pienīnos, 15.00 Silajānos, 24. janvāri 8.00 Aglonā, 12.00 Jaunaglonā, 13.00 Aizkalne, 14.00 Sutros, 15.00 Ropūpē, 15.30 Vanagos.

C vitamīna meklējumos

Mediki bieži uzsvēr C vitamīna no-zīmi mūsu uzturā, it īpaši ziemā. C vitamīns neuuzkrājas organismā ilgākam laikam, tā rezerves regulāri jā-a-jāuno.

Paprika.....	(150-250 mg/100 g)
Pētersīli.....	(100-150 mg/100 g)
Dilles.....	(ap 100 mg/100 g)
Kivi.....	(250-380 mg/100 g)
Kaltēti mežrozišu augļi.....	(ap 1000 mg/100 g)
Upenes (līdz 400 mg/100 g, labi saglabājas arī kaltētās ogās un ievarijumos)	(ap 200 mg/100 g)
Smiltsērkšķu augļi.....	(ap 70 mg/100 g)
Ziedkāposti.....	(ap 60 mg/100 g)
Sarkanie galviņkāposti.....	(ap 40 mg/100 g)
Baltie galviņkāposti.....	(ap 40 mg/100 g)
Apelsīni.....	(40-50 mg/100 g)
Mandarīni.....	(ap 40 mg/100 g)

Pilnmēness iedarbojas uz interneta lietotājiem

Kompānija «British Telecom» speciālistu pē-tījumi noskaidrojuši dīvainu faktu — viņi apgal-vo, ka interneta lietotāju aktivitātē krasī pieau-got pilnmēness laikā.

Pētnieki jau sen konstatējuši, ka interneta lie-to-tāju aktivitātes grafiks ir ciklisks ar saviem kā-puma un krituma periodiem, taču speciālistus līoti ieinteresējis tieši tas, ka šie cikli ilgst 29 die-nas, sakrītot ar Mēness fāzēm, turklāt aktivitātēs maksimums tiek fiksēts tieši pilnmēness laikā.

Specialisti vēl nav pilnīgi pārliecinājušies, ka ciklu sakritībai nav gadījuma raksturs. «Mēs cenšamies sistematizēt iegūtos datus, un patla-ban vien liecina, ka Mēness augošajā fāzē cilvēki biežāk lieto internetu, bet Mēness dilstošajā fāzē viņu aktivitātē, gluži otrādi, mazinās,» saicīja kāds «British Telecom» speciālists.